

INFORMATOR

URZĘDU ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH

styczeń - marzec 2016 r.

Przy wykorzystaniu zamieszczonych w „Informatorze UZP” informacji poprzez przedruk całego artykułu bądź jego fragmentów należy: podać autora oraz źródło pochodzenia cytowanego tekstu wskazując na numer „Informatora UZP”, rok i miesiąc wydania oraz adres strony internetowej, na której był on opublikowany.

Korzystając z zamieszczonych w „Informatorze UZP” danych, wykresów, zestawień statystycznych itp. należy wskazać wszystkie informacje identyfikujące materiał, z którego zostały one zaczerpnięte.

Spis treści

AKTUALNOŚCI	2
REGULACJE DOTYCZĄCE ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH.....	2
➤ Projekt ustawy o zmianie ustawy – Prawo zamówień publicznych oraz niektórych innych ustaw.....	2
➤ Komunikat dotyczący obowiązywania dyrektywy 2014/24/UE oraz dyrektywy 2014/25/UE z dnia 26 lutego 2014 roku:	3
➤ Komunikat dotyczący stosowania Jednolitego Europejskiego Dokumentu Zamówienia7	
➤ Zmieniony wniosek legislacyjny Komisji ws. ustanowienia Instrumentu dotyczącego Międzynarodowych Zamówień (IPI)	12
AKTUALNE ORZECZNICTWO	13
➤ Uchwała Sądu Najwyższego dotycząca zarzutów odwołania nierozstrzygniętych w sentencji wyroku Krajowej Izby Odwoławczej.....	13
DZIAŁANIA EDUKACYJNE	14
➤ Przedsięwzięcia edukacyjne związane z nowelizacją ustawy Pzp.....	14
➤ Porozumienie dotyczące Konkursu na najlepszą pracę magisterską z zakresu zamówień publicznych	15
PRAWO EUROPEJSKIE	16
Orzecznictwo Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości	16
OPINIE PRAWNE	25
Udostępnienia przez zamawiającego informacji związanych z postępowaniem o udzielenie zamówienia publicznego na gruncie ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych	25
Stosowanie ustawy przez kościelne osoby prawne	27
Udzielania zamówień publicznych na transport sanitarny przez podmioty lecznicze	29
KONTROLA UDZIELANIA ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH	31
Niedozwolona zmiana umowy w sprawie zamówienia publicznego.	31
Przykłady naruszeń art. 144 ust. 1 ustawy Pzp stwierdzone w wyniku kontroli przeprowadzonej przez Prezesa UZP.	31
ORZECZNICTWO W ZAKRESIE ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH	46
Bieżące orzecznictwo Krajowej Izby Odwoławczej i sądów okręgowych.....	46
ANALIZY SYSTEMOWE	68
Biuletyn Informacyjny Urzędu Zamówień Publicznych 01.01.2016 – 31.03.2016.....	68

AKTUALNOŚCI

REGULACJE DOTYCZĄCE ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH

➤ Projekt ustawy o zmianie ustawy – Prawo zamówień publicznych oraz niektórych innych ustaw

W dniu 24 lutego 2016 r. projekt ustawy o zmianie ustawy – Prawo zamówień publicznych oraz o zmianie niektórych innych ustaw opracowany przez Ministerstwo Rozwoju został przekazany do rozpatrzenia przez Stały Komitet Rady Ministrów.

3 marca 2016 r. Stały Komitet Rady Ministrów przyjął i rekomendował Radzie Ministrów projekt ustawy o zmianie ustawy – Prawo zamówień publicznych oraz niektórych innych ustaw, opracowany przez Ministerstwo Rozwoju, przy współpracy z Urzędem Zamówień Publicznych.

Projekt ten przewiduje zmiany ustawy Pzp w zakresie niezbędnym do wdrożenia do polskiego porządku prawnego obligatoryjnych regulacji nowych dyrektyw Parlamentu Europejskiego i Rady dot. zamówień publicznych, tj. dyrektywy 2014/24/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie zamówień publicznych, uchylającej dyrektywę 2004/18/WE oraz dyrektywy 2014/25/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie udzielania zamówień przez podmioty działające w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, transportu i usług pocztowych, uchylającej dyrektywę 2004/17/WE.

15 marca 2016 r. Rada Ministrów przyjęła projekt ustawy o zmianie ustawy – Prawo zamówień publicznych oraz niektórych innych ustaw.

W dniu 31.03.2016 r. podczas 15 posiedzenia Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej odbyło się pierwsze czytanie rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo zamówień publicznych oraz niektórych innych ustaw (druk nr 366). Projekt ustawy został skierowany do Komisji Gospodarki i Rozwoju. W dniu 1.04.2016 r. w ramach Komisji została powołana podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia projektu ustawy.

[Projekt ustawy o zmianie ustawy – Prawo zamówień publicznych oraz niektórych innych ustaw skierowany do Sejmu](#)

➤ **Komunikat dotyczący obowiązywania dyrektywy 2014/24/UE oraz dyrektywy 2014/25/UE z dnia 26 lutego 2014 roku:**

Od dnia **18 kwietnia 2016 r.** przestają obowiązywać przepisy dyrektywy 2004/18/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 31 marca 2004 r. w sprawie koordynacji procedur udzielania zamówień publicznych na roboty budowlane, dostawy i usługi (Dz.U. L 134 z 30.4.2004, str. 114) oraz przepisy dyrektywy 2004/17/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 31 marca 2004 r. koordynującej procedury udzielania zamówień przez podmioty działające w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, transportu i usług pocztowych (Dz.U. L 134 z 30.4.2004, str. 1), a zaczynają obowiązywać przepisy **dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/24/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie zamówień publicznych, uchylającej dyrektywę 2004/18/WE (Dz. Urz. UE L 94 z 28.03.2014, str. 65, z późn. zm.)**, zwanej dalej „dyrektywą klasyczną” oraz przepisy **dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/25/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie udzielania zamówień przez podmioty działające w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, transportu i usług pocztowych, uchylającej dyrektywę 2004/17/WE (Dz. Urz. UE L 94 z 28.03.2014, str. 243, z późn. zm.)**, zwanej dalej „dyrektywą sektorową”.

Proces legislacyjny dotyczący rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo zamówień publicznych oraz niektórych innych ustaw (druk nr 366), mający na celu implementację przepisów ww. dyrektyw UE nie został jeszcze zakończony. Uwzględniając powyższe, aktualnie obowiązujące przepisy ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. ustawy Prawo zamówień publicznych (Dz. U. t.j. z 2015 r. poz. 2164) pozostają w mocy.

Mając jednak na względzie opóźnienie we wdrożeniu ww. dyrektyw do porządku krajowego, w celu uniknięcia ryzyka popełnienia przez polskich zamawiających ewentualnych nieprawidłowości związanych z powyższym, w szczególności w zakresie postępowań o udzielenie zamówienia publicznego oraz konkursów finansowanych ze środków UE oraz uwzględniając zasadę bezpośredniej skuteczności dyrektyw - w odniesieniu do postępowań o udzielenie zamówienia publicznego wszczynanych od dnia 18 kwietnia 2016 r. - Urząd Zamówień Publicznych wskazuje co następuje:

I. Do postępowań o udzielenie zamówienia publicznego oraz konkursów, w których wartość zamówienia nie przekracza wartości progów unijnych, mają zastosowanie aktualnie obowiązujące przepisy ustawy Pzp.

II. Do postępowań o udzielenie zamówienia publicznego oraz konkursów, w których wartość zamówienia jest równa lub wyższa od progów unijnych, mają zastosowanie przepisy obowiązującej ustawy Pzp z uwzględnieniem zasady bezpośredniej skuteczności dyrektyw.

W świetle zasady bezpośredniej skuteczności dyrektyw, uprawnienia przyznane jednostkom przez prawo unijne mogą być powoływane przed organami krajowymi w celu ich wykonania, o ile zostaną spełnione wszystkie wymienione niżej warunki:

- a) przepisy dyrektywy są precyzyjne i bezwarunkowe;
- b) z norm dyrektyw wynikają prawa jednostek wobec państwa;
- c) upłynął termin implementacji dyrektywy przez dane państwo członkowskie, a jej normy nie zostały implementowane albo implementacja jest nieprawidłowa¹.

Bezpośredni skutek dyrektyw funkcjonuje wyłącznie w stosunkach między jednostką a państwem; przy czym pojęcie "państwo" jest rozumiane szeroko i dotyczy również jednostek organizacyjnych podlegających władzom publicznym lub przez nie kontrolowanych².

W świetle przywołanej wyżej zasady, na gruncie zamówień publicznych od dnia 18 kwietnia 2016 r. wykonawcy będą mogli powoływać się w stosunkach z zamawiającymi na uprawnienia przyznane im na mocy nowych dyrektyw. Z kolei, na zamawiających będą ciążyły skorelowane z uprawnieniami wykonawców obowiązki, wynikające wprost z przepisów nowych dyrektyw.

Uwzględniając powyższe w przypadku wszczęcia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego lub konkursu, których wartość jest równa lub przekracza wartości progów unijnych, do czasu wdrożenia w/w dyrektyw do porządku krajowego, proponuje się co następuje:

1. W zakresie przygotowania postępowania o udzielenie zamówienia publicznego proponuje się stosowanie:

- a. zasad dotyczących zamówień mieszanych z uwzględnieniem regulacji nowych dyrektyw (art. 3 dyrektywy klasycznej, art. 5 i 6 dyrektywy sektorowej);
- b. przy opisie przedmiotu zamówienia obowiązku zapewnienia dostępności dla wszystkich użytkowników, w szczególności dla osób niepełnosprawnych, w przypadku wszystkich zamówień, które przeznaczone są do użytku osób fizycznych – zarówno ogółu społeczeństwa, jak i pracowników instytucji zamawiającej;

---

¹ wyrok ETS z dnia 4 grudnia 1974 r. w sprawie 41/74 Ivone van Duyn - Home Office; wyrok ETS z 19 stycznia 1982 r. w sprawie C-8/81 Ursula Becker przeciwko Finanzamt Munster-Innenstadt.

² postanowienie ETS z dnia 26 maja 2005 r. w sprawie C-297/03 Sozialhilfeverband Rohrbach; wyrok ETS z dnia 26 lutego 1986 r. w sprawie C-152/84 Marshall; wyrok ETS z dnia 22 czerwca 1989 r. w sprawie C-103/88 Fratelli Costanzo; wyrok ETS z dnia 12 lipca 1990 r. w sprawie C-188/89 Foster.

Informator Urzędu Zamówień Publicznych nr 1/2016

- c. art. 46 dyrektywy klasycznej zalecającego podział zamówienia na części w celu zapewnienia jak najszerszego dostępu do zamówień dla małych i średnich przedsiębiorstw, a w przypadku nie dokonania takiego podziału, przygotowania uzasadnienia takiej decyzji;
- d. nieograniczonego, pełnego, bezpośredniego i bezpłatnego dostępu do dokumentów zamówienia za pomocą środków elektronicznych oraz podawania w ogłoszeniu o zamówieniu lub zaproszeniu do składania ofert adresu strony internetowej, na której dostępne są dokumenty zamówienia;
- e. 30-dniowego termin składania ofert wstępnych w postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego prowadzonych w trybie negocjacji z ogłoszeniem;
- f. wydłużenia terminu składania ofert lub ofert wstępnych o 5 dni (obowiązek ten nie dotyczy przetargu nieograniczonego) w przypadkach, w których zamawiający nie zapewnia nieograniczonego, pełnego, bezpośredniego i bezpłatnego dostępu do dokumentów zamówienia ze względu na okoliczności wskazane w art. 22 ust. 1 dyrektywy 2014/24/UE i odpowiednio w art. 40 ust. 1 dyrektywy 2014/25/UE;
- g. weryfikacji usług o charakterze niepriorytetowym określonych przepisami rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 28 stycznia 2010 r. w sprawie wykazu usług o charakterze priorytetowym i niepriorytetowym (Dz. U. nr 12, poz. 68), co do których możliwe jest stosowanie procedury uproszczonej zgodnie z wykazem usług społecznych i innych szczególnych usług wskazanych w załączniku XIV do dyrektyw klasycznej i załączniku XVII do dyrektywy sektorowej; w odniesieniu do usług nie wymienionych w w/w wykazach do dyrektyw nie powinna być stosowana procedura uproszczona, o której mowa w art. 5 ust. 1 ustawy Pzp;
- h. trybu negocjacji z ogłoszeniem tylko w przypadku spełnienia przesłanki określonej w art. 55 ust. 1 pkt 1 ustawy Pzp;
- i. do opisu warunków udziału w postępowaniu w zakresie sytuacji ekonomicznej lub finansowej co do wymogów związanych z wysokością obrotu przedsiębiorstwa - na podstawie art. 58 ust. 3 dyrektywy klasycznej - odstąpienie od żądania od wykonawców legitymowania się minimalnym rocznym obrotem, w tym określonym minimalnym obrotem w obszarze objętym zamówieniem, przekraczającym maksymalnie dwukrotność szacunkowej wartości zamówienia, z wyjątkiem należycie uzasadnionych przypadków odnoszących się np. do szczególnych ryzyk związanych z charakterem robót budowlanych, usług lub dostaw;
- j. do ogłoszeń, o których mowa w art. 40 ust. 6 ustawy Pzp, zasady, iż mogą być one odpowiednio zamieszczane lub publikowane po opublikowaniu ogłoszenia w Dzienniku

Informator Urzędu Zamówień Publicznych nr 1/2016

Urzędowym Unii Europejskiej lub po upływie 48 godzin od potwierdzenia przez Urząd Publikacji Unii Europejskiej otrzymania ogłoszenia.

2. W zakresie prowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego proponuje się stosowanie:

- a. akceptowania oświadczenia własnego wykonawców składanego w postaci jednolitego europejskiego dokumentu zamówienia według Rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) 2016/7 z dnia 5 stycznia 2016 r. ustanawiającego standardowy formularz jednolitego europejskiego dokumentu zamówienia (Dz. Urz. UE L 3/16); w przypadku nie dołączenia do oferty lub do wniosku o dopuszczenie do udziału w postępowaniu dokumentów podmiotowych potwierdzających spełnianie warunków udziału w postępowaniu oraz brak podstaw do wykluczenia z postępowania zastosowanie znajduje art. 26 ust. 3 ustawy Pzp;
- b. w przypadku gdy wykonawcy powołują się w jednolitym europejskim dokumencie zamówienia na dostępność dokumentów w bezpłatnych, ogólnodostępnych bazach danych państw członkowskich Unii Europejskiej, wskazując te bazy danych, aby zamawiający samodzielnie pobierali te dokumenty;
- c. w przypadku gdy wykonawcy powołują się na dokumenty podmiotowe, będące w posiadaniu zamawiającego, aby zamawiający uwzględniali te dokumenty;
- d. przez zamawiających w odniesieniu do wykonawców instytucji tzw. *self – cleaning*, polegającej na dopuszczeniu - w sytuacji zaistnienia podstaw wykluczenia wykonawcy z postępowania - możliwości przedstawienia przez tego wykonawcę dowodów na to, że podjął środki wystarczające do wykazania jego rzetelności (w tym że: (1) naprawił szkodę lub zadośćuczynił za doznaną krzywdę, (2) podjął współpracę z organami ścigania; (3) podjął konkretne środki techniczne, kadrowe, organizacyjne, odpowiednie do zapobiegania kolejnym przestępstwom lub nieprawidłowemu postępowaniu); zamawiający winien rozpatrzyć dowody wskazane wyżej i dokonać ich oceny w świetle przesłanek wykluczenia wykonawcy określonych w art. 24 ust. 1 pkt 2, 4-11 oraz w ust. 2 pkt 1 i 3 ustawy Pzp.

3. W zakresie modyfikacji umów proponuje się stosowanie:

dotychczasowych podstaw zmiany umowy w sprawie zamówienia publicznego; do czasu wejścia w życie ustawy implementującej przepisy nowych dyrektyw brak jest możliwości modyfikacji umów w sprawie zamówienia publicznego na zasadach przewidzianych nowymi dyrektywami.

4. W zakresie przedmiotowych przesłanek stosowania ustawy Pzp proponuje się stosowanie:

wyłaczenia określonego w art. 4 pkt 3 lit. g ustawy Pzp dotyczącego nabycia, przygotowania, produkcji lub koprodukcji materiałów programowych przeznaczonych do emisji w radiu, telewizji lub internecie, jedynie w odniesieniu do zamówień udzielanych przez dostawców audiowizualnych lub dostawców radiowych usług medialnych.

5. W zakresie publikacji ogłoszeń:

przesyłanie ogłoszeń do Dziennika Urzędowego Unii Europejskiej jest możliwe wyłącznie drogą elektroniczną, w formie przewidzianej przez Komisję Europejską w rozporządzeniu wykonawczym Komisji (UE) 2015/1986 z dnia 11 listopada 2015 r. ustanawiającym standardowe formularze do publikacji ogłoszeń w dziedzinie zamówień publicznych i uchylającym rozporządzenie wykonawcze (UE) nr 842/2011.

➤ Komunikat dotyczący stosowania Jednolitego Europejskiego Dokumentu Zamówienia

Od dnia 18 kwietnia 2016 r. zaczynają obowiązywać przepisy nowych unijnych dyrektyw regulujących procedury udzielania zamówień publicznych:

- *Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/24/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie udzielania zamówień publicznych, uchylającej dyrektywę 2004/18/WE oraz*
- *Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/25/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie udzielania zamówień przez podmioty działające w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, transportu i usług pocztowych, uchylającej dyrektywę 2004/17/WE.*

Art. 59 dyrektywy 2014/24/UE oraz odpowiednio art. 80 dyrektywy 2014/25/UE nakładają na zamawiających obowiązek akceptowania Jednolitego Europejskiego Dokumentu Zamówienia (JEDZ).

Stosownie do *Rozporządzenia wykonawczego KE (UE) 2016/7 z dnia 5 stycznia 2016 r. ustanawiającego standardowy formularz jednolitego europejskiego dokumentu zamówienia od dnia 18 kwietnia 2016 r.* wykonawcy mogą składać JEDZ na standardowym formularzu stanowiącym załącznik do tego rozporządzenia. Formularz ten ma bezpośrednie zastosowanie we wszystkich państwach członkowskich.

Zgodnie z zapowiedziami, wychodząc naprzeciw oczekiwaniom uczestników rynku zamówień publicznych, w celu ułatwienia - zarówno wykonawcom, jak i zamawiającym - korzystania z tego

Informator Urzędu Zamówień Publicznych nr 1/2016

formularza, Urząd Zamówień Publicznych opracował wstępną wersję Instrukcji Wypełniania Jednolitego Europejskiego Dokumentu Zamówienia, którą oddajemy do Państwa użytku. Instrukcja ta zawiera część wstępną zawierającą podstawowe informacje dotyczące dokumentu JEDZ oraz część zasadniczą zawierającą wytyczne dotyczące wypełniania poszczególnych pól zestawienia tabelarycznego formularza JEDZ.

Należy podkreślić, że Instrukcja została opracowana w oparciu o przepisy zawarte w procedowanym obecnie projekcie ustawy o zmianie ustawy - Prawo zamówień publicznych oraz niektórych innych ustaw (druk sejmowy nr 366). Z uwagi na trwający aktualnie proces legislacyjny Instrukcja ta będzie podlegała aktualizacji w celu dostosowania jej treści do ostatecznego brzmienia ustawy Prawo zamówień publicznych wdrażającej do porządku krajowego dyrektywy.

Instrukcja wypełniania

(wersja wstępna)

Jednolity Europejski Dokument Zamówienia (European Single Procurement Document ESPD)

I. Wejście w życie dyrektyw a podmiotowa kwalifikacja wykonawców

Zgodnie z regulacjami art. 59 dyrektywy 2014/24/UE³ oraz art. 80 ust. 3 dyrektywy 2014/25/UE⁴, dalej: „dyrektywa” lub „dyrektywy”, jak też projektem ustawy o zmianie ustawy – Prawo zamówień publicznych oraz niektórych innych ustaw (druk sejmowy nr 366), dalej „projekt ustawy” w odniesieniu do postępowań o udzielenie zamówienia publicznego oraz konkursów, w których wartość zamówienia jest równa lub wyższa od progów unijnych⁵ podstawowym dokumentem stanowiącym wstępne potwierdzenie:

---

³ dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/24/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie zamówień publicznych, uchylająca dyrektywę 2004/18/WE (Dz. Urz. UE L 94 z 28.3.2014, str. 65)

⁴ dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/25/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie udzielania zamówień przez podmioty działające w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, transportu i usług pocztowych, uchylająca dyrektywę 2004/17/WE (Dz. Urz. UE L 94 z 28.3.2014, str. 243)

⁵ Progi określone w:

- Rozporządzeniu delegowanym Komisji (UE) 2015/2170 z dnia 24 listopada 2015 r. zmieniającym dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/24/UE w odniesieniu do progów obowiązujących w zakresie procedur udzielania zamówień
- Rozporządzeniu delegowanym Komisji (UE) 2015/2171 z dnia 24 listopada 2015 r. zmieniającym dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/25/UE w odniesieniu do progów obowiązujących w zakresie procedur udzielania zamówień

- 1) spełniania przez wykonawcę warunków udziału w postępowaniu
- 2) braku podstaw wykluczenia,
- 3) jak też spełnianie kryteriów selekcji (obiektywne zasady i kryteria ustalone przez zamawiającego na potrzeby ograniczenia liczby kwalifikujących się kandydatów)

jest **oświadczenie własne wykonawcy** zastępujące, na etapie postępowania o udzielenie zamówienia, dokumenty i zaświadczenia wydawane przez organy publiczne lub osoby trzecie.

II. Formularz Jednolitego Europejskiego Dokumentu Zamówienia

Oświadczenie to zostało ustalone w drodze standardowego formularza jednolitego europejskiego dokumentu zamówienia (**JEDZ**), którego wzór określa rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2016/7 z dnia 5 stycznia 2016 r. (Dz. Urz. UE nr L 3 z 6.1.2016, str. 16). Rozporządzenie to ma moc bezpośrednio obowiązującą w państwie członkowskim i wchodzi w życie najpóźniej z dniem **18 kwietnia 2016 r.**

III. Brak wdrożenia dyrektyw a JEDZ

Od dnia 18 kwietnia 2016 r., w postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego oraz konkursach, w których wartość zamówienia jest równa lub wyższa od progów unijnych, wykonawca ma prawo składania formularza JEDZ w celu wykazania elementów, o których mowa powyżej (pkt I. 1-3). Brak wdrożenia do porządku krajowego na dzień 18 kwietnia 2016 r. regulacji dyrektyw powoduje konieczność uwzględniania zasady bezpośredniej skuteczności dyrektyw w odniesieniu do formularza JEDZ, tj. – jak wskazano powyżej - z jednej strony prawo składania przez wykonawców wskazanego formularza, z drugiej zaś obowiązek jego przyjmowania przez zamawiających.

IV. Podmioty składające JEDZ

Regulacje dyrektyw przewidują weryfikację podmiotową przy użyciu formularza JEDZ w odniesieniu do:

- 1) wykonawców
  - w przypadku wykonawców wspólnie ubiegających się o udzielenie zamówienia formularz JEDZ składa każdy z wykonawców;
- 2) podmiotów trzecich

Informator Urzędu Zamówień Publicznych nr 1/2016

- JEDZ podmiotu trzeciego składa wykonawca, jeżeli powołuje się na zasoby podmiotów trzecich w celu wykazania spełniania warunków udziału w postępowaniu lub kryteriów selekcji;
- JEDZ powinien być wypełniony w zakresie, w jakim wykonawca korzysta z zasobów podmiotu trzeciego;
- JEDZ powinien dotyczyć także weryfikacji podstaw wykluczenia
- dotyczy zarówno sytuacji, gdy podmiot trzeci nie będzie podwykonawcą w trakcie realizacji zamówienia, jak i sytuacji gdy takim podwykonawcą będzie;

3) podwykonawców

- dotyczy podwykonawców wskazanych przez wykonawcę, którym wykonawca zamierza powierzyć wykonanie części zamówienia, jeżeli zamawiający w postępowaniu takiego wskazania podwykonawców wymaga;
- JEDZ powinien dotyczyć weryfikacji podstaw wykluczenia.

V. Termin na złożenie JEDZ

Wypełniony formularz JEDZ składa się:

- w trybach jednoetapowych – wraz z ofertą;
- w trybach wieloetapowych – wraz z wnioskiem o dopuszczenie do udziału w postępowaniu.

VI. Forma JEDZ

W przypadku zamówień lub konkursów o wartości równej lub przekraczającej progi unijne wykonawcy zobowiązani są złożyć oświadczenie **na standardowym formularzu JEDZ**, zgodnie z formą określoną w rozporządzeniu przywołanym w pkt II. Od dnia **18 kwietnia 2018 r.** formularz JEDZ przekazywany będzie zamawiającemu wyłącznie w formie elektronicznej. Elektroniczne narzędzie służące realizacji tego obowiązku przygotowywane jest przez KE.

Do tego czasu JEDZ powinien być składany zgodnie z obowiązującymi aktualnie regulacjami krajowymi odnoszącymi się do składania dokumentów, w tym w szczególności przy uwzględnieniu formy wymaganej dla oświadczenia o spełnianiu warunków udziału w postępowaniu, o którym mowa w art. 44 ustawy Prawo zamówień publicznych.

VII. Zawartość JEDZ

Zgodnie z dyrektywą JEDZ powinien zawierać co najmniej następujące informacje:

- oświadczenie wykonawcy, że w stosunku do niego nie zachodzą przesłanki (podstawy) wykluczenia;
- oświadczenie wykonawcy o spełnianiu przez niego warunków udziału w postępowaniu;
- oświadczenie wykonawcy o spełnianiu przez niego kryteriów selekcji służących do ograniczenia liczby wykonawców dopuszczonych do udziału w postępowaniu;
- określenie organu publicznego lub osoby trzeciej odpowiedzialnych za wystawienie dokumentów potwierdzających brak podstaw do wykluczenia oraz w stosownych przypadkach spełnianie warunków udziału w postępowaniu i kryteriów selekcji;
- formalne oświadczenie wykonawcy, z którego wynika, że wykonawca będzie w stanie na żądanie i bez zwłoki przedstawić dokumenty potwierdzające brak podstaw do wykluczenia oraz spełnianie warunków udziału w postępowaniu i kryteriów selekcji;
- informacje niezbędne w celu uzyskania przez zamawiającego dokumentów potwierdzających bezpośrednio za pomocą bazy danych (na warunkach określonych w art. 59 ust. 5 dyrektywy).

Formularz JEDZ składa się z sześciu części:

część I. identyfikacja postępowania o udzielenie zamówienia publicznego

– wypełniana przez zamawiającego

oraz

część II. identyfikacja wykonawcy

część III. przesłanki wykluczenia

część IV. warunki udziału w postępowaniu

część V. kryteria selekcji

część VI. podpis(y)

– wypełnianych przez wykonawcę.

Szczegółowe wskazówki dotyczące sposobu wypełniania standardowego formularza JEDZ znajdują się w trzeciej kolumnie załączonej tabeli.

UWAGA: Oświadczenie w postępowaniach o wartości poniżej progów UE

W przypadku postępowań o udzielenie zamówienia publicznego oraz konkursów, których wartość nie przekracza równowartości progów UE oświadczenie o spełnianiu warunków udziału w postępowaniu oraz braku podstaw do wykluczenia z postępowania, czy też spełnianiu kryteriów selekcji składane jest w formie zgodnej z wymaganiami określonymi przez zamawiającego, uwzględniającej aktualnie obowiązujące przepisy ustawy Prawo zamówień publicznych. Przepisy dyrektyw nie statuuje ani prawa, ani obowiązku składania i żądania formularza JEDZ do zamówień o wartości poniżej progów UE.

[Pełna treść Instrukcji wypełniania Jednolitego Europejskiego Dokumentu Zamówienia](#)

[Rozporządzenie wykonawcze KE \(UE\) 2016/7 z dnia 5 stycznia 2016 r. ustanawiające standardowy formularz jednolitego europejskiego dokumentu zamówienia](#)

➤ **Zmieniony wniosek legislacyjny Komisji ws. ustanowienia Instrumentu dotyczącego Międzynarodowych Zamówień (IPI)**

Przyjęty w dniu 29 stycznia 2016 r. przez Kolegium Komisji Europejskiej projekt rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie dostępu towarów i usług z państw trzecich do rynku wewnętrznego Unii w zakresie zamówień publicznych oraz procedur wspierających negocjacje dotyczące dostępu unijnych towarów i usług do rynków zamówień publicznych państw trzecich (KOM(2016) 34) ma na celu otwarcie rynków zamówień publicznych państw trzecich.

W tym celu niniejszy projekt rozporządzenia proponuje procedurę przyjmowania przez Komisję Europejską, działającą w porozumieniu z państwami członkowskimi UE, aktów zobowiązujących określone instytucje zamawiające państw członkowskich do stosowania „korekty cen” wobec ofert składających się w przeważającej części z towarów i usług pochodzących z państw ograniczających dostęp do swojego rynku zamówień publicznych przedsiębiorcom unijnym przy niektórych kategoriach zamówień, wyznaczanych stosownie do zakresu ograniczeń stosowanych przez państwo trzecie.

Jednocześnie zaś projekt wyłącza możliwość stosowania przez państwa członkowskie UE, bądź ich instytucje zamawiające, jakichkolwiek innych środków ograniczających dostęp do ich zamówień dla wykonawców, towarów i usług z państw trzecich, w tym określonych w art. 85 i 86 dyrektywy 2014/25/UE.

Unijne środki ograniczające miałyby dotyczyć wyłącznie ofert zawierających towary lub usługi pochodzące z państw, wobec których Unia nie zobowiązała się w drodze wielostronnych (GPA) lub dwustronnych międzynarodowych umów handlowych do udostępnienia danej kategorii zamówień publicznych.

Obecna inicjatywa legislacyjna jest już drugą próbą Komisji uregulowania dostępu do unijnego rynku zamówień publicznych. Prace nad poprzednią inicjatywą Komisji z 21 marca 2012 roku (COM(2012) 124 final) nie zostały sfinalizowane z powodu sprzeciwu większej części państw członkowskich wobec zaproponowanych instrumentów.

Obecna propozycja Komisji opiera się na wcześniejszym projekcie COM(2012) 124 final, zawiera przy tym znaczące modyfikacje, mające uwzględnić część zastrzeżeń podnoszonych wobec wcześniej proponowanych instrumentów.

Stanowisko Rządu RP do przedmiotowego wniosku legislacyjnego zostało przyjęte w dniu 12 lutego 2016 r.

AKTUALNE ORZECZNICTWO

➤ Uchwała Sądu Najwyższego dotycząca zarzutów odwołania nierozstrzygniętych w sentencji wyroku Krajowej Izby Odwoławczej

W dniu 17 lutego 2016 r. w sprawie oznaczonej sygnaturą akt III CZP 111/15 Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej podjął uchwałę o następującej treści: „Dopuszczalna jest skarga do sądu od wyroku Krajowej Izby Odwoławczej dotycząca zarzutów oddalonych w uzasadnieniu tego orzeczenia a nierozstrzygniętych w sentencji”.

Uchwała została podjęta w odpowiedzi na następujące pytanie prawne: „Czy dopuszczalna jest skarga od wyroku Krajowej Izby Odwoławczej w zakresie zarzutów oddalonych wyłącznie w uzasadnieniu wyroku Krajowej Izby Odwoławczej przy jednoczesnym braku takiego rozstrzygnięcia w sentencji wyroku Krajowej Izby Odwoławczej?”.

[Treść Uchwały SN wraz z uzasadnieniem.](#)

DZIAŁANIA EDUKACYJNE

➤ Przedsięwzięcia edukacyjne związane z nowelizacją ustawy Pzp

W związku z **nowelizacją ustawy Prawo zamówień publicznych**, która wdraża do polskiego porządku prawnego przepisy dyrektyw Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 lutego 2014 r.: dyrektywy 2014/24/UE w sprawie zamówień publicznych oraz dyrektywy 2014/25/UE w sprawie udzielania zamówień przez podmioty działające w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, transportu i usług pocztowych, **Urząd Zamówień Publicznych planuje przeprowadzenie szeregu działań edukacyjnych.**

Celem przedsięwzięć jest wsparcie uczestników systemu zamówień publicznych w pozyskaniu wiedzy z zakresu zmienionych przepisów oraz stworzenie okazji do dyskusji na temat praktycznego zastosowania nowych regulacji w procesie udzielania zamówień publicznych.

Podczas planowanych działań edukacyjnych omówione zostaną między innymi:

- Obligatoryjne i fakultatywne przesłanki wykluczenia wykonawcy; środki naprawcze (self-cleaning)
- Zmiany w sposobie kwalifikacji wykonawców; Jednolity Europejski Dokument Zamówienia
- Nowe możliwości w zakresie stosowania klauzul społecznych
- Likwidacja podziału na usługi priorytetowe i niepriorytetowe; specjalny reżim dla zamówień na usługi społeczne i inne szczególne usługi
- Nowe regulacje sprzyjające MSP
- Nowe regulacje dotyczące instytucji Centralnego Zamawiającego
- Zmiany w zakresie kryteriów oceny ofert: kryterium kosztu; ograniczenia w zakresie stosowania kryterium ceny, nowe kryterium - organizacja, kwalifikacje zawodowe i doświadczenie osób wyznaczonych do realizacji zamówienia
- Partnerstwo innowacyjne – nowy tryb udzielania zamówień publicznych oraz zmiany w obowiązujących trybach udzielania zamówień publicznych
- Nowe możliwości w zakresie zmian umowy w sprawie zamówienia publicznego

W ramach zaplanowanych działań edukacyjnych przewiduje się organizację cyklu **sześciu konferencji regionalnych** oraz **szeregu szkoleń centralnych** w okresie od połowy kwietnia do końca lipca 2016 r.

Informator Urzędu Zamówień Publicznych nr 1/2016

Konferencje odbędą się w największych miastach Polski, tj. **Warszawie, Krakowie, Wrocławiu, Poznaniu, Sopocie, Lublinie** w następujących terminach:

21 kwietnia 2016 r. – Poznań

29 kwietnia 2016 r. – Sopot

6 maja 2016 r. – Wrocław

18 maja 2016 r. – Kraków

24 maja 2016 r. – Lublin

10-13 maja 2016 r. (jeden dzień) – Warszawa (dokładna data zostanie wskazana wkrótce).

Nabór na poszczególne przedsięwzięcia będzie miał charakter otwarty (za pomocą internetowego formularza zgłoszeniowego).

➤ **Porozumienie dotyczące Konkursu na najlepszą pracę magisterską z zakresu zamówień publicznych**

W dniu 15 lutego 2016 r. pomiędzy Urzędem Zamówień Publicznych, Regionalną Izbą Obrachunkową w Krakowie i Wydziałem Prawa i Administracji Uniwersytetu Jagiellońskiego zostało zawarte Porozumienie dotyczące współpracy w zakresie organizacji **Konkursu na najlepszą pracę magisterską z zakresu zamówień publicznych**.

Intencją stron Porozumienia jest dbanie o stały wzrost poziomu wiedzy i popularyzowanie tematyki z zakresu zamówień publicznych i finansów publicznych oraz współpraca zmierzająca do podejmowania przedsięwzięć korzystnych dla systemu i praktyki w tych obszarach.

Konkurs na najlepszą pracę magisterską z zakresu zamówień publicznych będzie organizowany w cyklu rocznym.

Przedsięwzięcie to skierowane jest do absolwentów uczelni krajowych i zagranicznych, którzy w roku ogłoszenia Konkursu oraz w ciągu dwóch lat kalendarzowych poprzedzających ten rok obronili prace magisterskie.

Oceny prac oraz przyznania nagród i wyróżnień dokona Kapituła Konkursu.

[Porozumienie dotyczące Konkursu na najlepszą pracę magisterską z zakresu zamówień publicznych](#)

[Regulamin Konkursu na najlepszą pracę magisterską z zakresu zamówień publicznych](#)

PRAWO EUROPEJSKIE

Orzecznictwo

Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości

1. Orzeczenie z dnia 14 stycznia 2015 r. w sprawie C-234/14

Odesłanie prejudycjalne – Zamówienia publiczne – Dyrektywa 2004/18/WE – Sytuacja ekonomiczna i finansowa – Kwalifikacje techniczne lub zawodowe – Artykuł 47 ust. 2 i art. 48 ust. 3 – Specyfikacja istotnych warunków zamówienia nakładająca na oferenta obowiązek zawarcia umowy o partnerstwie lub utworzenia spółki jawnej z podmiotami, na których zdolnościach polega

W sprawie **C-234/14** mającej za przedmiot wnioszek o wydanie, na podstawie art. 267 TFUE, orzeczenia w trybie prejudycjalnym, złożony przez Augstākās tiesa (sąd najwyższy, Łotwa) „Ostas celtnieks” SIA przeciwko Talsu novada pašvaldība, Iepirkumu uzraudzības birojs zadano następujące pytanie prejudycjalne:

„Czy przepisy dyrektywy 2004/18 należy interpretować w ten sposób, iż w celu ograniczenia ryzyka niewykonania zamówienia pozwalają one na wprowadzenie do specyfikacji istotnych warunków zamówienia wymogu, że w przypadku gdy zamówienie zostanie przyznane oferentowi, który polega na zdolnościach innych przedsiębiorców, ów oferent jest zobowiązany do zawarcia z tymi przedsiębiorcami umowy o partnerstwie (zawierającej kwestie wskazane w specyfikacji istotnych warunków zamówienia) lub utworzenia z nimi spółki jawnej przed udzieleniem wspomnianego zamówienia?”.

W przedmiocie pytania prejudycjalnego Trybunał stwierdził, iż:

Należy przypomnieć, że zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Trybunału art. 47 ust. 2 i art. 48 ust. 3 dyrektywy 2004/18 przyznają każdemu podmiotowi gospodarczemu prawo do polegania, w przypadku konkretnego zamówienia, na zdolnościach innych podmiotów „niezalenie od charakteru łączących go z nimi powiązań”, o ile zostanie wykazane instytucji zamawiającej, że oferent będzie dysponował zasobami tych podmiotów, które to zasoby są niezbędne do wykonania zamówienia publicznego.

Taka wykładnia, jak już orzekł Trybunał, jest zgodna z celem polegającym na otwarciu zamówień publicznych na jak najszerszą konkurencję, założonym w dyrektywach z tej dziedziny w interesie

Informator Urzędu Zamówień Publicznych nr 1/2016

nie tylko wykonawców, lecz również instytucji zamawiających. Ponadto wykładnia ta sprzyja także ułatwianiu małym i średnim przedsiębiorstwom dostępu do zamówień publicznych, co zgodnie z jej motywem 32 jest również założeniem dyrektywy 2004/18.

Tymczasem, w przypadku gdy - dla przedstawienia swojej sytuacji finansowej i ekonomicznej, a także dla wykazania zdolności technicznych lub zawodowych, mając na celu dopuszczenie do uczestnictwa w postępowaniu przetargowym – spółka powołuje się na zdolności instytucji i przedsiębiorstw, z którymi jest bezpośrednio lub pośrednio powiązana, niezależnie od charakteru prawnego tych powiązań, musi ona udowodnić, że „rzeczywiście” dysponuje ona zasobami tych instytucji lub przedsiębiorstw, które to zasoby nie stanowią jej własności, a są niezbędne do wykonania zamówienia.

W tym względzie należy zauważyć, że zgodnie z art. 44 ust. 1 dyrektywy 2004/18 do instytucji zamawiającej należy przeprowadzenie weryfikacji zdolności oferenta do wykonania określonego zamówienia. Celem tej weryfikacji jest w szczególności uzyskanie przez instytucję zamawiającą pewności, że oferent będzie rzeczywiście mógł korzystać z wszelkiego rodzaju zasobów, na których polega, w okresie objętym zamówieniem.

W ramach tej kontroli art. 47 ust. 2 i art. 48 ust. 3 dyrektywy 2004/18 nie pozwalają ani na domniemanie, że taki oferent dysponuje albo nie dysponuje zasobami niezbędnymi do wykonania zamówienia, ani tym bardziej na wykluczenie a priori pewnych środków dowodowych.

Wynika z tego, że oferent ma swobodę wyboru, po pierwsze, charakteru prawnego powiązań, które zamierza ustanowić z innymi podmiotami, na których zdolnościach polega w celu wykonania określonego zamówienia, i po drugie środka dowodowego na wykazanie istnienia tych powiązań.

Dodatkowo (...) art. 47 ust. 2 i art. 48 ust. 3 dyrektywy 2004/18 stanowi wyraźnie, iż tylko wyjątkowo przedstawienie zobowiązania innych podmiotów do udostępnienia oferentowi zasobów niezbędnych do wykonania zamówienia stanowi akceptowalny dowód, że rzeczywiście dysponuje on tymi zasobami. W związku z tym przepisy te nie wykluczają w żaden sposób tego, aby oferent inaczej wykazał istnienie powiązań łączących go z innymi podmiotami, na których zdolnościach polega w celu prawidłowego wykonania zamówienia objętego jego ofertą.

W niniejszym przypadku organ administracji lokalnej departamentu Talsi, działając jako instytucja zamawiająca, nakłada na oferenta, czyli Ostasa celtnieksa, który polega na zdolnościach innych podmiotów w celu wykonania omawianego zamówienia, obowiązek ustanowienia z tymi podmiotami powiązań o określonym charakterze prawnym, tak że jedynie te szczególne powiązania

dowodzą w oczach instytucji zamawiającej, że wybrany oferent rzeczywiście dysponuje zasobami niezbędnymi do wykonania tego zamówienia.

Zgodnie bowiem z pkt 9.5 specyfikacji istotnych warunków zamówienia instytucja zamawiająca wymaga, aby oferent zawarł umowę o partnerstwie z tymi podmiotami lub utworzył z nimi spółki jawnej przed udzieleniem zamówienia publicznego.

Punkt 9.5 specyfikacji istotnych warunków zamówienia przewiduje zatem jedynie dwa sposoby pozwalające oferentowi na wykazanie, że dysponuje on zasobami niezbędnymi do wykonania omawianego zamówienia, z wyłączeniem innych środków dowodowych na istnienie powiązań prawnych między tym oferentem a podmiotami, na których zdolnościach polega.

W tych okolicznościach zasada taka jak ta ustanowiona w pkt 9.5 specyfikacji istotnych warunków zamówienia wyraźnie prowadzi do pozbawienia wszelkiej skuteczności art. 47 ust. 2 i art. 48 ust. 3 dyrektywy 2004/18.

Z powyższych względów Trybunał orzekł, co następuje:

Art. 47 ust. 2 i art. 48 ust. 3 dyrektywy 2004/18 należy interpretować w ten sposób, że sprzeciwiają się one temu, aby instytucja zamawiająca mogła w specyfikacji istotnych warunków zamówienia dotyczących postępowania o udzielenie zamówienia publicznego nałożyć na oferenta, który polega na zdolnościach innych podmiotów, obowiązek zawarcia z tymi podmiotami umowy o partnerstwie lub utworzenia z nimi spółki jawnej przed udzieleniem zamówienia.

2. Orzeczenie z dnia 28 stycznia 2015 r. w sprawie C- 50/14

Dyrektywa 2004/18/WE – Usługi transportu sanitarnego – Ustawodawstwo krajowe upoważniające lokalne organy służby zdrowia do powierzenia zadań w zakresie transportu sanitarnego spełniającym wymogi prawne i zarejestrowanym stowarzyszeniom wolontariackim w drodze bezpośredniego udzielenia zamówienia, bez ogłoszenia o zamówieniu, za zwrot poniesionych kosztów – Dopuszczalność

W sprawie **C-50/14** mającej za przedmiot wnioszek o wydanie, na podstawie art. 267 TFUE, orzeczenia w trybie prejudycjalnym, złożony przez tribunale amministrativo regionale per il Piemonte (regionalny sąd administracyjny w Piemencie, Włochy), w postępowaniu Consorzio Artigiano Servizio Taxi e Autonoleggio (CASTA) i in. *Przeciwko Azienda Sanitaria Locale di Ciriè, Chivasso e Ivrea (ASL T04), Regione Piemonte*, przy udziale Associazione Croce Bianca del

Canavese i in., Associazione Nazionale Pubblica Assistenza (ANPAS) Comitato Regionale Liguria, postanowiono następujące pytania prejudycjalne:

- 1) Czy prawo Unii w dziedzinie zamówień publicznych — a mianowicie ogólne zasady wolnej konkurencji, niedyskryminacji, przejrzystości i proporcjonalności, jako że przedmiotem niniejszej sprawy są zamówienia objęte wyłączeniem [z zakresu stosowania dyrektywy 2004/18] — stoi na przeszkodzie przepisowi prawa krajowego pozwalającemu na bezpośrednie udzielanie zamówień na usługi transportu sanitarnego stowarzyszeniom wolontariackim, zorganizowanym głównie w oparciu o nieodpłatne świadczenia i w wypadku rzeczywistego zwrotu kosztów?
- 2) W przypadku uznania, że rozpatrywany sposób udzielenia zamówienia publicznego jest zgodny z prawem Unii, czy konieczne jest wcześniejsze porównanie ofert pochodzących od większej liczby jednorodnych podmiotów (ewentualnie także z innych państw członkowskich) uprawnionych do bezpośredniego uzyskania zamówienia, w celu ograniczenia ryzyka poniesienia zbędnych lub nieracjonalnych kosztów, i czy zatem w taki sposób należy interpretować przepis prawa krajowego, który pozwala na bezpośrednie udzielenie zamówienia?
- 3) W przypadku uznania, że rozpatrywany sposób udzielenia zamówienia publicznego jest zgodny z prawem Unii, czy stowarzyszenia wolontariackim, którym bezpośrednio udzielono zamówienia, muszą być objęte szczegółowymi ograniczeniami procentowymi w zakresie równoległego dostępu do rynku, i czy zatem w taki sposób należy interpretować przepis prawa krajowego, który przewiduje, że działalność gospodarcza tych stowarzyszeń musi mieć charakter uboczny?

W przedmiocie pytań prejudycjalnych Trybunał stwierdził, iż:

(...) umowa nie może być wyłączona z pojęcia zamówienia publicznego wyłącznie z uwagi na fakt, że otrzymane wynagrodzenie jest ograniczone do zwrotu kosztów poniesionych w celu wykonania zamówionej usługi lub że umowa ta została zawarta z podmiotem nienastawionym na osiągnięcie zysku (zob. podobnie wyrok Azienda sanitaria locale n. 5 „Spezzino” i in., C-113/13, EU:C:2014:2440, pkt 36, 37 i przytoczone tam orzecznictwo).

Wobec powyższego odpowiedź na zadane pytanie różni się w zależności od tego, czy dyrektywa 2004/18 ma w pełni zastosowanie lub, przeciwnie, czy należy uwzględnić ogólne zasady przejrzystości i równego traktowania wynikające z art. 49 TFUE i 56 TFUE.

(...) dyrektywa 2004/18 sprzeciwia się uregulowaniu krajowemu, które (...) pozwala organom władzy lokalnej powierzyć świadczenie usług transportu sanitarnego w drodze bezpośredniego

Informator Urzędu Zamówień Publicznych nr 1/2016

udzielenia zamówienia, bez jakiegokolwiek ogłoszenia o zamówieniu, organizacjom wolontariackim.

Należy po pierwsze przypomnieć, że prawo Unii w dziedzinie zamówień publicznych w zakresie, w jakim dotyczy w szczególności zamówień publicznych na usługi, ma na celu zapewnienie swobodnego przepływu usług oraz otwarcia na niezakłóconą i jak najszerszą konkurencję we wszystkich państwach członkowskich, oraz po drugie, stwierdzić, że zastosowanie uregulowania krajowego takiego jak to rozpatrywane w postępowaniu głównym prowadzi do rezultatów sprzecznych z tymi celami, ponieważ uregulowanie to wyklucza z danych zamówień podmioty, które nie mają celów wolontariackich (zob. podobnie wyrok Azienda sanitaria locale n. 5 „Spezzino” i in., C-113/13, EU:C:2014:2440, pkt 51, 52).

Tymczasem udzielenie zamówienia, przy całkowitym braku przejrzystości, przedsiębiorstwu znajdującemu się w państwie członkowskim instytucji zamawiającej stanowi przejaw różnego traktowania na niekorzyść przedsiębiorstw, dla których wspomniane zamówienie mogłoby być interesujące, a których siedziba znajduje się w innym państwie członkowskim.

Niemniej ze wszystkich informacji, czyli krajowych ram prawnych, charakteru danych świadczeń, które wpisują się w kontekst krajowej służby zdrowia, ustaleń sądu odsyłającego w zakresie pozytywnego wpływu umów takich jak te rozpatrywane w postępowaniu głównym na budżet i przede wszystkim wolontariackiego charakteru stowarzyszeń będących stroną takich umów, wynika, że korzystanie z tych stowarzyszeń do organizacji usługi transportu sanitarnego może być uzasadnione zasadami powszechności, solidarności, a także względami efektywności gospodarczej i stosowności, z uwagi na to, że pozwala to, aby usługa świadczona w interesie ogólnym była wykonywana w warunkach równowagi gospodarczej w odniesieniu do budżetu przez podmioty ustanowione w celu działania na rzecz interesu ogólnego.

W tym względzie należy, po pierwsze, przypomnieć, że prawo Unii nie narusza kompetencji państw członkowskich w zakresie organizacji systemów zdrowia publicznego i zabezpieczenia społecznego.

Państwa członkowskie w ramach wykonywania tej kompetencji nie mogą oczywiście wprowadzać lub utrzymywać nieuzasadnionych ograniczeń wykonywania podstawowych wolności w dziedzinie zabiegów zdrowotnych. Niemniej jednak przy dokonywaniu oceny tego zakazu należy uwzględnić okoliczność, że zdrowie i życie ludzi ma pierwszorzędne znaczenie pośród dóbr i interesów chronionych traktatem, i że do państw członkowskich, którym przysługuje swoboda uznania, należy

decyzja o poziomie, na którym chcą zapewnić ochronę zdrowia publicznego, oraz o sposobie osiągnięcia tego poziomu.

Ponadto samo ryzyko poważnego naruszenia równowagi finansowej systemu zabezpieczenia społecznego może nie tylko stanowić nadrzędną przesłankę interesu ogólnego, zdolną usprawiedliwić przeszkodę w swobodnym świadczeniu usług, lecz ponadto cel utrzymania, ze względów zdrowia publicznego, zrównoważonej i dostępnej dla wszystkich służby medycznej i szpitalnej może również wchodzić w zakres jednego z odstępstw uzasadnionych względami zdrowia publicznego, o ile przyczynia się do osiągnięcia wysokiego poziomu ochrony zdrowia. Dotyczy to, po pierwsze, środków, które odpowiadają ogólnemu celowi zapewnienia na terytorium danego państwa wystarczającego i stałego dostępu do zrównoważonej gamy usług szpitalnych dobrej jakości i po drugie przyczyniają się do kontroli nad kosztami i uniknięcia, w największym możliwym zakresie, jakiegokolwiek marnotrawstwa zasobów finansowych, technicznych i ludzkich.

Po drugie państwo członkowskie może przyjąć, w ramach zakresu uznania przysługującego mu w stosunku do decyzji o poziomie ochrony zdrowia publicznego i organizacji jego systemu bezpieczeństwa społecznego, że wykorzystywanie stowarzyszeń wolontariackich odpowiada celowi społecznemu usług transportu sanitarnego i może przyczyniać się do kontroli nad kosztami tych usług.

Jednak system organizacji usługi transportu sanitarnego taki jak rozpatrywany w postępowaniu głównym, pozwalający na wykorzystanie przez właściwe organy stowarzyszeń wolontariackich musi w rzeczywistości przyczyniać się do celu społecznego i do realizacji celów solidarności i efektywności budżetowej, na których system ten się opiera.

W tym względzie wymagane jest, aby stowarzyszenia wolontariackie, gdy działają w tych ramach, nie realizowały celów innych aniżeli cele wspomniane w poprzednim punkcie niniejszego wyroku, aby nie czerpały żadnych zysków z ich usług, niezależnie od zwrotu kosztów zmiennych, stałych i długookresowych koniecznych do ich świadczenia ani nie zapewniały żadnego zysku swym członkom. Co więcej, jakkolwiek dopuszczalne jest korzystanie z pracowników, gdyż w ich braku stowarzyszenia te byłyby niemalże pozbawione faktycznej możliwości działania w licznych dziedzinach, w których zasada solidarności może być naturalnie wdrożona, rzeczony stowarzyszenia muszą rygorystycznie przestrzegać wymogów ustanowionych w odniesieniu do nich w ustawodawstwie krajowym.

Informator Urzędu Zamówień Publicznych nr 1/2016

W świetle ogólnej zasady prawa Unii zabraniającej nadużywania prawa stosowanie tego ustawodawstwa nie może być rozszerzone tak, aby obejmowało nadużycia stowarzyszeń wolontariackich lub ich członków. Tym samym działalność stowarzyszeń wolontariackich może być wykonywana przez pracowników jedynie w granicach koniecznych dla ich prawidłowego funkcjonowania. W odniesieniu do zwrotu kosztów należy czuwać nad tym, aby pod przykryciem działalności wolontariackiej nie był realizowany żaden cel zarobkowy, chociażby nawet pośredni i aby wolontariusz mógł uzyskać jedynie zwrot kosztów faktycznie poniesionych w ramach wykonywanej działalności, w granicach uprzednio ustalonych przez same stowarzyszenia.

W świetle ogółu powyższych uwag na pierwsze pytanie należy odpowiedzieć, iż art. 49 TFUE i 56 TFUE należy interpretować w ten sposób, że nie sprzeciwiają się one uregulowaniu krajowemu, które, tak jak to rozpatrywane w postępowaniu głównym, pozwala organom władzy lokalnej powierzyć stowarzyszeniom wolontariackim świadczenie usług transportu sanitarnego w drodze bezpośredniego udzielenia zamówienia, bez jakiegokolwiek ogłoszenia o zamówieniu, o ile ramy prawne i umowne, w których prowadzona jest działalność tychże organizacji, faktycznie przyczyniają się do realizacji celu społecznego, a także celów solidarności oraz efektywności budżetowej.

W przedmiocie pytania drugiego należy zauważyć, że (...) jeśli spełnione są wszystkie przesłanki, które, w świetle prawa Unii, pozwalają państwu członkowskiemu przewidywać korzystanie ze stowarzyszeń wolontariackich, świadczenia usług transportu sanitarnego może zostać powierzone tym stowarzyszeniom w drodze bezpośredniego udzielenia zamówienia, bez jakiegokolwiek ogłoszenia o zamówieniu.

Brak wymogu opublikowania ogłoszenia oznacza, że organy władzy publicznej, które korzystają w takich sytuacjach ze stowarzyszeń wolontariackich, nie są zobowiązane na mocy prawa Unii do porównania organizacji wolontariackich.

Niemniej należy przypomnieć, że (...) prawidłowość korzystania ze stowarzyszeń wolontariackich podlega w szczególności wymogowi, zgodnie z którym korzystanie to faktycznie przyczynia się do realizacji celu efektywności budżetowej. W związku z tym zasady omawianego korzystania, które są ustanowione w umowach zawartych z tymi stowarzyszeniami, a także ewentualna umowa ramowa muszą także przyczyniać się do realizacji tego celu.

Na pytanie drugie należy zatem odpowiedzieć, że w przypadku gdy państwo członkowskie pozwala organom władzy publicznej korzystać bezpośrednio ze stowarzyszeń wolontariackich w celu wykonania pewnych zadań, organ władzy publicznej, który zamierza zawrzeć umowę z takimi

stowarzyszeniami, nie jest zobowiązany na mocy prawa Unii do uprzedniego porównania ofert różnych stowarzyszeń.

Trybunał stwierdził ponadto, iż (...) stowarzyszenia wolontariackie muszą prowadzić działalność, ściśle spełniając mające do nich zastosowanie wymogi ustanowione przez ustawodawcę krajowego. Trybunał uznał zatem, że określenie ram działalności tych stowarzyszeń, przy uwzględnieniu ustanowionych przez ten wyrok ograniczeń, należy do kompetencji państw członkowskich.

W konsekwencji do ustawodawcy krajowego, który, pozwalając przy tym organom władzy publicznej korzystać ze stowarzyszeń wolontariackich w celu wykonania pewnych zadań, zdecydował się na umożliwienie tym stowarzyszeniom prowadzenia działalności gospodarczej na rynku, należy podjęcie decyzji w kwestii, czy lepiej jest wyznaczyć ramy tej działalności poprzez ustanowienie ograniczenia ilościowego, czy też określenie ich w inny sposób.

Z powyższego wynika, że wszelka działalność gospodarcza prowadzona przez takie stowarzyszenia na rynku musi mieć charakter uboczny i być prowadzona w celu wsparcia ich działalności wolontariackiej.

W konsekwencji na pytanie trzecie należy odpowiedzieć, że w przypadku gdy państwo członkowskie, które pozwala organom władzy publicznej korzystać bezpośrednio ze stowarzyszeń wolontariackich w celu wykonania pewnych zadań, upoważnia takie stowarzyszenia do wykonywania działalności gospodarczej w pewnym zakresie, w gestii tego państwa członkowskiego pozostaje ustanowienie ograniczeń, w ramach których ta działalność może być prowadzona. Ograniczenia te muszą niemniej gwarantować, że omawiana działalność gospodarcza będzie miała charakter uboczny w stosunku do całej działalności takich stowarzyszeń i że będzie prowadzona w celu wsparcia ich działalności wolontariackiej.

Z powyższych względów Trybunał orzekł, co następuje:

1) Artykuły 49 TFUE i 56 TFUE należy interpretować w ten sposób, że nie sprzeciwiają się one uregulowaniu krajowemu, które, tak jak to rozpatrywane w postępowaniu głównym, pozwala organom władzy lokalnej powierzyć stowarzyszeniom wolontariackim świadczenie usług transportu sanitarnego w drodze bezpośredniego udzielenia zamówienia, bez jakiegokolwiek ogłoszenia o zamówieniu, o ile ramy prawne i umowne, w których prowadzona jest działalność tychże organizacji, faktycznie przyczyniają się do realizacji celu społecznego, a także celów solidarności oraz efektywności budżetowej.

Informator Urzędu Zamówień Publicznych nr 1/2016

2) W przypadku, gdy państwo członkowskie pozwala organom władzy publicznej korzystać bezpośrednio ze stowarzyszeń wolontariackich w celu wykonania pewnych zadań, organ władzy publicznej, który zamierza zawrzeć umowę z takimi stowarzyszeniami, nie jest zobowiązany na mocy prawa Unii do uprzedniego porównania ofert różnych stowarzyszeń.

3) W przypadku, gdy państwo członkowskie, które pozwala organom władzy publicznej korzystać bezpośrednio ze stowarzyszeń wolontariackich w celu wykonania pewnych zadań, upoważnia takie stowarzyszenia do wykonywania działalności gospodarczej w pewnym zakresie, w gestii tego państwa członkowskiego pozostaje ustanowienie ograniczeń, w ramach których ta działalność może być prowadzona. Ograniczenia te muszą niemniej gwarantować, że omawiana działalność gospodarcza będzie miała charakter uboczny w stosunku do całej działalności takich stowarzyszeń i że będzie prowadzona w celu wsparcia ich działalności wolontariackiej.

OPINIE PRAWNE

Udostępnienia przez zamawiającego informacji związanych z postępowaniem o udzielenie zamówienia publicznego na gruncie ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych

Należy wskazać, że zasadę jawności wprowadza art. 8 ust. 1 ustawy Pzp, stanowiąc, iż postępowanie o udzielenie zamówienia jest jawne. Zamawiający – stosownie do art. 8 ust. 2 Pzp – może ograniczyć dostęp do informacji związanych z postępowaniem o udzielenie zamówienia tylko w przypadkach określonych w ustawie. Szczególne znaczenie w kontekście zasady jawności ma art. 96 ust. 3 oraz ust. 5 ustawy Pzp wskazujący, iż protokół wraz z załącznikami jest jawny, przy czym sposób oraz formę udostępniania zainteresowanym protokołu wraz z załącznikami, konstytuują przepisy wykonawcze do ustawy, tj. aktualnie obowiązujące rozporządzenie w sprawie protokołu. Zgodnie z treścią art. 96 ust. 2 ustawy Pzp oferty, opinie biegłych, oświadczenia, informacja z zebrania, o którym mowa w art. 38 ust. 3, zawiadomienia, wnioski, inne dokumenty i informacje składane przez zamawiającego i wykonawców oraz umowa w sprawie zamówienia publicznego stanowią załączniki do protokołu. W świetle treści § 1 ust. 1 Rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 26 października 2010 r. w sprawie protokołu postępowania o udzielenie zamówienia publicznego (Dz. U. Nr 223, poz. 1458), protokół wraz z załącznikami może zostać udostępniony wszystkim zainteresowanym, bez konieczności uprawdopodobnienia interesu prawnego lub faktycznego. Przy czym, przepis art. 96 ust. 3 ustawy Pzp uzależnia dostępność poszczególnych dokumentów, od etapu postępowania. Zatem załączniki do protokołu udostępnia się po dokonaniu wyboru najkorzystniejszej oferty lub unieważnieniu postępowania, z tym że oferty udostępnia się od chwili ich otwarcia, oferty wstępne od dnia zaproszenia do składania ofert, a wnioski o dopuszczenie do udziału w postępowaniu od dnia poinformowania o wynikach oceny spełnienia warunków udziału w postępowaniu.

Jednocześnie, podmiot składający wniosek o udostępnienie protokołu wraz załącznikami musi mieć na uwadze postanowienie art. 8 ust. 3 ustawy Pzp, który stanowi, że nie ujawnia się informacji stanowiących tajemnicę przedsiębiorstwa w rozumieniu przepisów o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji, jeżeli wykonawca, nie później niż w terminie składania ofert lub wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu, zastrzegł, że nie mogą być one udostępniane oraz wykazał, iż zastrzeżone informacje stanowią tajemnicę przedsiębiorstwa. Przy czym powołany przepis wskazuje, iż wykonawca nie może zastrzec danych, o których mowa w art. 86 ust. 4 ustawy Pzp, dotyczących nazwy (firmy) i adresu, a także informacji odnoszących się do ceny, terminu wykonania zamówienia, okresu gwarancji i warunków płatności zawartych w ofercie.

Informator Urzędu Zamówień Publicznych nr 1/2016

Zasady udostępniania przez zamawiającego protokołu lub załącznika do protokołu określa § 5 ww. rozporządzenia. Udostępnienie protokołu lub załączników do protokołu następuje na wniosek zainteresowanego podmiotu poprzez wgląd w miejscu wyznaczonym przez zamawiającego, przesłanie kopii pocztą, faksem lub drogą elektroniczną, zgodnie z wyborem wnioskodawcy wskazanym we wniosku. Bez zgody zamawiającego, wnioskodawca w trakcie wglądu do protokołu lub załączników, w miejscu wyznaczonym przez zamawiającego, nie może samodzielnie kopiować lub utrwalać za pomocą urządzeń lub środków technicznych służących do utrwalania obrazu treści złożonych ofert lub wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu. Jeżeli przesłanie kopii protokołu lub załączników zgodnie z wyborem wnioskodawcy jest z przyczyn technicznych znacząco utrudnione, w szczególności z uwagi na ilość żądanych do przesłania dokumentów, zamawiający informuje o tym wnioskodawcę i wskazuje sposób, w jaki mogą być one udostępnione. Zamawiający udostępnia wnioskodawcy protokół lub załączniki niezwłocznie. W wyjątkowych przypadkach, w szczególności związanych z zapewnieniem sprawnego toku prac dotyczących badania i oceny ofert, zamawiający udostępnia oferty lub wnioski o dopuszczenie do udziału w postępowaniu do wglądu lub przesyła ich kopie w terminie przez siebie wyznaczonym, nie później jednak niż w dniu przesłania informacji o wyborze najkorzystniejszej oferty albo o unieważnieniu postępowania.

Natomiast, zgodnie z art. 97 ust. 1 ustawy Pzp, zamawiający przechowuje protokół wraz z załącznikami przez okres 4 lat od dnia zakończenia postępowania o udzielenie zamówienia, w sposób gwarantujący jego nienaruszalność.

Stosowanie ustawy przez kościelne osoby prawne

Zgodnie z definicją legalną wyrażoną w art. 2 pkt 12 ustawy Pzp, przez zamawiającego należy rozumieć osobę fizyczną, osobę prawną lub jednostkę organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej obowiązaną do stosowania tejże ustawy. Enumeratywny katalog podmiotów zobowiązanych do stosowania ustawy Pzp zawiera art. 3 ust 1 ustawy Pzp, zatem obowiązek stosowania przepisów ustawy Pzp aktualizuje się wyłącznie w przypadku, gdy zamawiającym jest jeden z podmiotów wymienionych w przedmiotowym przepisie.

Parafie - kościelne osoby prawne, zgodnie z brzmieniem art. 7 ust. 1 pkt 5 *ustawy z dnia 17 maja 1989 r. o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2013 r., poz. 1169, z późn. zm.)*, co do zasady nie są zamawiającymi, a zatem nie stosują ustawy Pzp przy udzielaniu zamówień. W oparciu o aktualnie obowiązujące przepisy obowiązek stosowania ustawy Pzp przy udzielaniu zamówień na dostawy, usługi lub roboty budowlane przez kościelne osoby prawne (parafie) może zachodzić wyłącznie w przypadku wskazanym w art. 3 ust. 1 pkt 5 ustawy Pzp. Zgodnie z dyspozycją art. 3 ust. 1 pkt 5 ustawy Pzp, podmioty inne niż jednostki sektora finansów publicznych oraz państwowe jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej nie należące do tego sektora są zobowiązane do jej stosowania, jeżeli łącznie zachodzą następujące okoliczności:

- ponad 50% wartości udzielanego przez nie zamówienia jest finansowana ze środków publicznych lub przez podmioty, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 1-3a ustawy,
- wartość zamówienia jest równa lub przekracza kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8 ustawy,
- przedmiotem zamówienia są roboty budowlane obejmujące wykonanie czynności w zakresie inżynierii lądowej lub wodnej, budowy szpitali, obiektów sportowych, rekreacyjnych lub wypoczynkowych, budynków szkolnych, budynków szkół wyższych lub budynków wykorzystywanych przez administrację publiczną lub usługi związane z takimi robotami budowlanymi.

Objęcie obowiązkiem stosowania ustawy na podstawie art. 3 ust. 1 pkt 5 ustawy Pzp uzależnione zostało od łącznego zaistnienia wszystkich wymienionych wyżej warunków. Brak spełnienia którejkolwiek z wymienionych przesłanek powoduje wyłączenie obowiązku stosowania ustawy Pzp na podstawie przedmiotowego przepisu.

Należy również wskazać, iż na podstawie ustawy z dnia 2 grudnia 2009 r. o zmianie ustawy – Prawo zamówień publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 223, poz. 1778),

Informator Urzędu Zamówień Publicznych nr 1/2016

obowiązującej od dnia 29 stycznia 2010 r., uchylony został przepis art. 3 ust. 1 pkt 6 ustawy Pzp, który przewidywał możliwość nałożenia obowiązku stosowania ustawy Pzp ad hoc na podmioty, które co do zasady nie były zobowiązane do stosowania tejże ustawy przy udzielaniu zamówień finansowanych z udziałem środków, których przyznanie było uzależnione od zastosowania procedury udzielania zamówień publicznych określonej w ustawie Pzp. Jednocześnie, w art. 3 ustawy Pzp dodany został ust. 3, który nadał podmiotom wymienionym w art. 3 ust. 1 tejże ustawy uprawnienie do uzależnienia przyznania środków finansowych na dofinansowanie projektu od zastosowania przy ich wydatkowaniu zasad równego traktowania, uczciwej konkurencji i przejrzystości.

Pomimo braku obowiązku stosowania ustawy przez podmioty jakim są parafie, przy wydatkowaniu środków współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej, podmioty te powinny przestrzegać podstawowych postanowień zawartych w traktacie WE. W tym miejscu w szczególności należy zwrócić uwagę na treść Komunikatu Wyjaśniającego Komisji dotyczącego prawa unijnego obowiązującego w dziedzinie udzielania zamówień, które nie są lub są jedynie częściowo objęte dyrektywami w sprawie zamówień publicznych (2006/C 179/02), w którym wskazuje się na potrzebę stosowania przy udzielaniu takich zamówień podstawowych zasad traktatowych: zasady równego traktowania i otwarcia na konkurencję. Ponadto, należy pamiętać, aby zagwarantować uczciwe i bezstronne procedury udzielania zamówień poprzez zagwarantowanie odpowiedniego upublicznienia informacji, treści ogłoszenia, zasady udzielania zamówień (w tym niedyskryminacyjnego opisu przedmiotu zamówienia, określenia terminów w sposób umożliwiający zapoznanie się z warunkami udzielenia zamówienia i złożenia oferty) a także zapewnienie kontroli bezstronności procedur przetargowych, tj. wskazanie do kogo można się odwołać w razie zaistnienia takiej konieczności.

Reasumując, należy stwierdzić, iż w obecnym stanie prawnym, kościelne osoby prawne mogą być zobowiązane do stosowania przepisów ustawy Pzp przy udzielaniu zamówień jedynie w sytuacji objętej dyspozycją przepisu art. 3 ust. 1 pkt 5 tejże ustawy. Przy czym, co wymaga podkreślenia, koniecznym jest łączne spełnienie wszystkich wymienionych w tym przepisie przesłanek stosowania ustawy Pzp.

Udzielania zamówień publicznych na transport sanitarny przez podmioty lecznicze

Definicję zamówienia publicznego wskazano w art. 2 pkt 13 ustawy Pzp. Pod pojęciem zamówienia publicznego należy rozumieć odpłatne umowy zawierane pomiędzy zamawiającym, a wykonawcą, których przedmiotem są dostawy, usługi lub roboty budowlane. Możliwość wyłączenia obowiązku stosowania ustawy Pzp może wynikać wyłącznie z okoliczności bezpośrednio wskazanych w jej art. 4, bądź z postanowień zawartych w innych aktach normatywnych mających charakter szczególny.

Z treści art. 161c ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2015 r. poz. 581, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą o świadczeniach”, wynika, iż Fundusz oraz podmiot leczniczy, zawierają umowy o wykonywanie transportu sanitarnego z podmiotami dysponującymi środkami transportu. Jednakże, jak to wynika wprost z ust. 2 art. 161c ww. ustawy, tylko do umów zawieranych przez Fundusz stosuje się odpowiednio przepisy działu VI tej ustawy. Wyłączenie to nie obejmuje więc umów o wykonanie transportu sanitarnego zawieranych przez podmioty lecznicze z podmiotami dysponującymi środkami transportu sanitarnego. W art. 5 pkt 33a ustawy o świadczeniach transport sanitarny definiowany jest jako przewóz osób albo materiałów biologicznych i materiałów wykorzystywanych do udzielania świadczeń zdrowotnych wymagających specjalnych warunków transportu.

W art. 5 pkt 34 ustawy o świadczeniach zawarto definicję pojęcia świadczenie opieki zdrowotnej, przez które należy rozumieć świadczenia zdrowotne, świadczenia zdrowotne rzeczowe i świadczenia towarzyszące. Przy czym przez świadczenie zdrowotne należy rozumieć działanie służące profilaktyce, zachowaniu, ratowaniu, przywracaniu lub poprawie zdrowia oraz inne działanie medyczne wynikające z procesu leczenia lub przepisów odrębnych regulujących zasady ich udzielania (art. 5 pkt 40 ustawy o świadczeniach), natomiast świadczenie towarzyszące to zakwaterowanie i wyżywienie w zakładzie opieki zdrowotnej całodobowej lub całodziennej oraz usługi transportu sanitarnego (art. 5 pkt 38 ustawy o świadczeniach).

Z powyższego wynika, iż transport sanitarny mieści się do co prawda w zakresie pojęcia świadczenie opieki zdrowotnej, jednakże należy do kategorii świadczeń towarzyszących będących świadczeniami odrębnymi od świadczeń zdrowotnych. Należy rozważyć więc, czy zawarcie umowy na wykonanie transportu sanitarnego przez podmiot leczniczy z podmiotem dysponującym środkami transportu sanitarnego będzie mieściło się w wyłączeniu określonym w art. 26 ust. 1 i 5 ustawy o działalności leczniczej.

Informator Urzędu Zamówień Publicznych nr 1/2016

Z przepisu tego wynika, iż do udzielania zamówień przez podmiot leczniczy spełniający przesłanki określone w [art. 3 ust. 1](#) ustawy Pzp, w zakresie świadczeń zdrowotnych, podmiotowi wykonującemu działalność leczniczą, lub osobie legitymującej się nabyciem fachowych kwalifikacji do udzielania świadczeń zdrowotnych w określonym zakresie lub określonej dziedzinie medycyny, nie stosuje się przepisów o zamówieniach publicznych. W odniesieniu do zamówień udzielanych na świadczenia zdrowotne ww. kategorii podmiotów stosuje się regulacje przewidziane w art. 26 i następne ustawy o działalności leczniczej. Biorąc pod uwagę powyższe przyjąć należy, że transport sanitarny jako świadczenie towarzyszące określone w ustawie o świadczeniach, nie należące do kategorii świadczeń zdrowotnych, nie podlega wyłączeniu określonemu w normie art. 26 ust. 1 i 5 ustawy o działalności leczniczej.

W konsekwencji, w ocenie Urzędu Zamówień Publicznych do udzielania zamówień publicznych na transport sanitarny przez podmioty lecznicze, będące zamawiającym w rozumieniu art. 3 ust. 1 ustawy Pzp, należy stosować ustawę Prawo zamówień publicznych. Należy jednakże zastrzec, że interpretacja przepisów ustawy o działalności leczniczej oraz ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych pozostaje poza właściwością Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych i przesądzające stanowisko w tym zakresie należy do ministra właściwego do spraw zdrowia, stosownie do art. 33 ustawy z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej (Dz. U. z 2015 r. poz. 812, z późn. zm.).

KONTROLA UDZIELANIA ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH

Niedozwolona zmiana umowy w sprawie zamówienia publicznego.

Przykłady naruszeń art. 144 ust. 1 ustawy Pzp stwierdzone w wyniku kontroli przeprowadzonej przez Prezesa UZP.

Przesłanki dopuszczalności zmiany umowy w sprawie zamówienia publicznego zostały określone w art. 144 ust. 1 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2015 r., poz. 2164), zwanej dalej „ustawą Pzp, zgodnie z dyspozycją którego „zakazuje się istotnych zmian postanowień zawartej umowy w stosunku do treści oferty, na podstawie której dokonano wyboru wykonawcy, chyba że zamawiający przewidział możliwość dokonania takiej zmiany w ogłoszeniu o zamówieniu lub w specyfikacji istotnych warunków zamówienia oraz określił warunki takiej zmiany.” Tym samym ustawodawca przyjął w odniesieniu do umów w sprawach zamówień publicznych jako zasadę trwałość stosunku umownego nawiązanego w wyniku rozstrzygnięcia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego. Powyższe stanowi ograniczenie obowiązującej w odniesieniu do umów cywilnoprawnych zasady swobody umów, wyrażonej w art. 353¹ k.c.

W świetle przywołanego przepisu art. 144 ust. 1 ustawy Pzp zmiana umowy w sprawie zamówienia publicznego jest dopuszczalna w dwóch przypadkach. Po pierwsze, gdy zmiany umowy mają charakter nieistotny w stosunku do treści oferty. Po drugie, gdy zamawiający przewidział możliwość dokonania takiej zmiany w ogłoszeniu o zamówieniu lub w specyfikacji istotnych warunków zamówienia oraz określił warunki takiej zmiany.

Odnosząc się do pierwszego z wymienionych przypadków należy wskazać, iż ocena dopuszczalności zmiany umowy w sprawie zamówienia publicznego dokonywana jest w świetle treści oferty. Oferta w ujęciu cywilnoprawnym stanowi oświadczenie drugiej stronie woli zawarcia umowy określające istotne postanowienia tej umowy (art. 66 § 1 k.c.). Kryterium „istotności zmian”, którym posługuje się art. 144 ust. 1 ustawy Pzp, oznacza konieczność zbadania i porównania treści stosunku prawnego (umowy) uwzględniającego proponowane zmiany w stosunku do treści oferty wykonawcy. Jeżeli zatem wprowadzenie proponowanych zmian do umowy spowoduje, iż zobowiązanie wykonawcy będzie odbiegać istotnie od zobowiązania

Informator Urzędu Zamówień Publicznych nr 1/2016

zawartego w ofercie to wówczas należy uznać, iż takie zmiany są objęte zakazem wynikającym z art. 144 ust. 1 ustawy Pzp.

Dokonując oceny, czy dana zmiana ma charakter istotny należy mieć na uwadze wpływ takiej zmiany na warunki konkurencji w danym postępowaniu. Z istotną zmianą postanowień umowy w rozumieniu art. 144 ust. 1 ustawy Pzp będziemy mieli do czynienia m.in. w sytuacji, gdy wprowadzone zmiany powodowałyby zmianę kręgu wykonawców, którzy mogliby się ubiegać o takie zamówienie lub którym takie zamówienie mogłoby być udzielone. Przyjęcie powyższego kierunku wykładni art. 144 ust. 1 ustawy Pzp uzasadnia wyrok Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości (obecnie Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej) z dnia 19 czerwca 2008 r. w sprawie C-454/06 *Presstext Nachrichtenagentur*, w którym wskazano, iż *„zmiana zamówienia publicznego w czasie jego trwania może zostać uznana za istotną, jeżeli wprowadza ona warunki, które gdyby zostały ujęte w ramach pierwotnej procedury udzielania zamówień, umożliwiłyby dopuszczenie innych oferentów niż ci, którzy brali udział w postępowaniu lub umożliwiłyby dopuszczenie innej oferty niż ta, która została pierwotnie dopuszczona. (...) Podobnie zmiana zamówienia może zostać uznana za istotną, jeśli modyfikuje ona równowagę ekonomiczną umowy na korzyść usługodawcy w sposób nieprzewidziany w warunkach pierwotnego zamówienia.”*

Wskazując na powyższe należy stwierdzić, że ocena istotności zmiany umowy winna być dokonywana w odniesieniu do realiów danego przypadku, tj. zakresu, w jakim następuje zmiana warunków wykonania umowy, okoliczności stanowiących przyczynę zmiany umowy, wpływu zmiany umowy na pozycję wykonawcy w stosunku do pozycji zamawiającego, porównania sytuacji wykonawcy po zmianie warunków wykonania umowy w stosunku do sytuacji innych wykonawców biorących udział w postępowaniu, potencjalny wpływ zmiany warunków wykonania zamówienia na zwiększenie zainteresowania zamówieniem u innych wykonawców. Przy czym dokonując oceny istotności zmiany umowy należy w każdym przypadku uwzględnić konieczność zachowania podstawowych zasad procedur udzielania zamówień publicznych, tj. zasady uczciwej konkurencji, zasady równego traktowania wykonawców, a także zasady przejrzystości.

W świetle powyższego należy stwierdzić, iż zmiana umowy wywołana przyczynami zewnętrznymi, które w sposób obiektywny uzasadniają potrzebę tej zmiany, niepowodująca zachwiania równowagi ekonomicznej pomiędzy wykonawcą a zamawiającym, która nie prowadzi również do zachwiania pozycji konkurencyjnej wykonawcy w stosunku do innych wykonawców biorących udział w postępowaniu, jak też nie prowadzi do zmiany kręgu wykonawców zdolnych do wykonania zamówienia lub zainteresowanych udziałem w postępowaniu, może być uznana za zmianę nieistotną (por. tezy nr 61-70 ww. wyroku z dnia 19 czerwca 2008 r. w sprawie C-454/06).

Informator Urzędu Zamówień Publicznych nr 1/2016

Dotyczyć to będzie w szczególności przypadków, gdy przyczyny zmiany umowy odnoszą się w równym stopniu do wszystkich wykonawców biorących udział w postępowaniu lub potencjalnie zainteresowanych udziałem w postępowaniu, tj. wynikają z okoliczności niezależnych od osoby wykonawcy. Z takim przypadkiem mamy do czynienia w sytuacji, gdy zmiana umowy jest obiektywnie uzasadniona w odniesieniu do każdorazowego wykonawcy, z którym zawarto by umowę. Przy czym zakres i warunki takiej zmiany są niezależne od osoby wykonawcy, tj. zmiana umowy została by dokonana z każdorazowym wykonawcą w takim samym zakresie i na tych samych zasadach.

Przy dokonywaniu powyższej kwalifikacji istotne znaczenie ma przy tym fakt, że potencjalna wiedza o wprowadzeniu zmian do umowy na etapie postępowania o udzielenie zamówienia publicznego nie wpłynęłaby na krąg podmiotów ubiegających się o to zamówienie czy też na wynik postępowania.

W innym przypadku zmiana umowy będzie miała charakter istotny. Istotna zmiana umowy jest dopuszczalna, stosownie do treści art. 144 ust. 1 ustawy Pzp, jeżeli zamawiający przewidział możliwość dokonania takiej zmiany w ogłoszeniu o zamówieniu lub w specyfikacji istotnych warunków zamówienia i określił warunki takiej zmiany.

Brzmienie przepisu art. 144 ust. 1 ustawy Pzp oparte jest na zasadzie przejrzystości postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, z której wynika, iż możliwość zmiany postanowień umowy powinna być znana wszystkim potencjalnym wykonawcom na etapie ubiegania się o zamówienie publiczne. Przepis ten uwzględnia stanowisko Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości (obecnie Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej), wyrażone w wyroku z dnia 29 kwietnia 2004 r. *Succhi di Frutta*, zgodnie z którym, jeżeli zamawiający zmierza z pewnych powodów do zmiany niektórych warunków zawartych w ogłoszeniu o zamówieniu na etapie po wyłonieniu zwycięskiego wykonawcy, jest on zobowiązany do wyraźnego określenia takiej możliwości oraz szczegółowych warunków, w ramach których zmiana będzie następować. Ma to na celu umożliwienie, aby wszyscy wykonawcy zainteresowani uzyskaniem zamówienia byli świadomi możliwości zmiany i w ten sposób mieli równe szanse na etapie przygotowania ofert.

Należy przy tym pamiętać, że nie każda zmiana umowy o zamówienie publiczne, nawet w przypadku wystąpienia okoliczności uzasadniających jej wprowadzenie na podstawie art. 144 ust. 1 ustawy Pzp, jest dopuszczalna. Na podstawie art. 144 ust. 1 ustawy Pzp przede wszystkim nie można dokonywać w umowie w sprawie zamówienia publicznego zmian, które prowadziłyby w rzeczywistości do udzielenia nowego zamówienia.

Tym samym, nie jest możliwe rozszerzenie zakresu zamówienia bądź znaczna zmiana jego przedmiotu (określonego w specyfikacji istotnych warunków zamówienia) skutkująca tym,

iż mielibyśmy do czynienia z nowym zamówieniem w stosunku do pierwotnie udzielonego (arg. Z art. 140 ust.1 ustawy Pzp). Wobec powyższego niedopuszczalne są czynności stron skutkujące rozszerzeniem świadczenia wykonawcy ponad określenie przedmiotu zamówienia zawarte w SIWZ. Odnosi się to w równym stopniu do zawarcia umowy w zakresie szerszym, niż wynika to ze specyfikacji, jak i późniejszych zmian umowy, które miałyby doprowadzić do rozszerzenia zakresu świadczenia wykonawcy. Dopelnieniem powyższej normy jest sankcja, wyrażona w art. 140 ust. 3 ustawy Pzp, zgodnie z którą umowa podlega unieważnieniu w części wykraczającej poza określenie przedmiotu zamówienia zawarte w specyfikacji istotnych warunków zamówienia.

Poniżej przykłady naruszeń dyspozycji art. 144 ust. 1 ustawy Pzp stwierdzone przez Prezesa Urzędu.

Przykład 1 (KD/5/15/DKUE)

Zamawiający: Uniwersytecki Szpital Kliniczny w W.

Nazwa zamówienia: dostawa mobilnego systemu odkażającego wraz z niezbędnym wyposażeniem oraz zaprojektowanie i wykonanie infrastruktury koniecznej do prawidłowego działania systemu.

Wszczęcie postępowania: 24.09.2013 r.

Aneks z dnia 28.02.2014 r. do umowy nr ..., zamawiający na wniosek wykonawcy B. Sp. z o.o., dokonał zmiany umowy w zakresie terminu realizacji zamówienia przedłużając go z dnia 03.03.2014 r. (upływ 80 dni od podpisania umowy) na dzień 30.04.2014 r. W uzasadnieniu zawarcia niniejszego aneksu zamawiający podał, iż na etapie realizacji zadania okazało się konieczne wykonanie podłoża pod namiot z materiału nieprzepuszczającego wody skażonej tj. asfaltu lub betonu, zamiast zaproponowanej przez wykonawcę kostki brukowej, co znacznie wydłużyło okres technologiczny niezbędny dla uzyskania właściwych parametrów podłoża. Zamawiający wskazał, iż „*Konieczność zmiany technologii utwardzenia podłoża ujawniła się po zaprojektowaniu przez Wykonawcę podłoża zgodnie z postanowieniami PFU, a zatem stanowiła okoliczność niezależną od Wykonawcy, która dotyczyłaby każdego potencjalnego wykonawcy realizującego przedmiotowe zamówienie.*”

Ponadto pismem z dnia 18.11.2014 r. zamawiający wskazał, że „*zgodnie z Programem funkcjonalno-użytkowym stanowiącym załącznik do SIWZ, podłoże na którym miał być posadowiony namiot pneumatyczny, miało zostać utwardzone z wykorzystaniem fundamentu żelbetowego lub kostki brukowej (8 cm). Stosownie do powyższych wskazań Wykonawca*

Informator Urzędu Zamówień Publicznych nr 1/2016

przygotował projekt utwardzenia terenu z wykorzystaniem kostki brukowej. Przygotowany projekt został przesłany do Zamawiającego celem akceptacji w dniu 16.01.2014r. W dniu 24.01.2014r. zostało zorganizowane spotkanie przedstawicieli Zamawiającego i Wykonawcy. Po przeanalizowaniu projektu i dokonaniu wizji lokalnej dotyczącej lokalizacji i ustawienia namiotu, strony ostatecznie uzgodniły, że teren pod namiot należy wykonać z podłoża nieprzepuszczającego wody skażonej tj. asfalt lub beton. Powyższe uzgodnienia doprowadziły do konieczności zmiany projektu, a tym samym wydłużenia cyklu przebudowy nawierzchni. Zamawiający wskazuje, że przy realizacji podłoża betonowego zastosowanie ma inna technologia niż w przypadku kostki brukowej, która wymaga wykonania innego podłoża, izolacji, zbrojenia stalowego. Okres uzyskania wytrzymałości na ściskanie dla betonu wynosi 28 dni. W dniu 27.01.2014 r. Zamawiający zaakceptował przedłożony tego samego dnia zmieniony projekt w zakresie utwardzenia nawierzchni. Warunkiem wykonania prac budowlanych polegających na utwardzeniu nawierzchni wraz z wykonaniem całej infrastruktury było otrzymanie zaświadczenia z Urzędu Miejskiego W. o braku sprzeciwu w sprawie zamiaru przystąpienia do wykonania ww. robót. Do wniosku należało załączyć wskazany wyżej projekt. Dopiero po otrzymaniu zgody Urzędu Miejskiego W. Wykonawca mógł przystąpić do ww. prac. Urząd Miejski W. wydał zaświadczenie w dniu 21.02.2014 r. W dniu 24.02.2014 r. Wykonawca wystąpił do Zamawiającego z wnioskiem o przedłużenie terminu realizacji umowy do 30.04.2014 r.(...) Wykonawca rozpoczął prace budowlane, po przekazaniu przez Zamawiającego placu budowy, od dnia 28.02.2014 r.”. Ponadto zamawiający wskazał, że „Na etapie postępowania o udzielenie zamówienia publicznego Zamawiający nie przewidywał, że konieczne okaże się wykonanie podłoża pod namiot z materiału nieprzepuszczającego wody skażonej tj. asfaltu lub betonu, a przez to również nie zakładano konieczności uwzględnienia tak długiego okresu technologicznego niezbędnego dla uzyskania właściwych parametrów podłoża. Okoliczność ta w sposób obiektywny uniemożliwiała podejmowanie dalszych czynności niezbędnych do zakończenia realizacji zadania do czasu uzyskania właściwych parametrów podłoża. Problem ten dotyczyłby każdego potencjalnego Wykonawcy realizującego przedmiotowe zamówienie, albowiem postanowienia Programu funkcjonalno-użytkowego przewidywały możliwość utwardzenia za pomocą kostki brukowej. Składając ofertę Wykonawca miał zatem podstawy by przyjąć założenie o utwardzeniu podłoża kostką brukową, co miało istotne znaczenie dla właściwej oceny możliwości terminowej realizacji zamówienia. Konieczność zmiany technologii utwardzenia podłoża ujawniła się po zaprojektowaniu przez Wykonawcę podłoża zgodnie z postanowieniami PFU, a zatem stanowiła okoliczność niezależną od Wykonawcy, która dotyczyłaby każdego potencjalnego wykonawcy realizującego przedmiotowe zamówienie. Tym samym zmiana terminu

Informator Urzędu Zamówień Publicznych nr 1/2016

realizacji zamówienia nie miała wpływu na ocenę sytuacji potencjalnych wykonawców w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego, w wyniku którego została zawarta niniejsza”

Zamawiający wskazał ponadto, iż w prowadzonym postępowaniu nie doszło do naruszenia przepisów ustawy Pzp ponieważ „Zmiany i uzgodnienia dotyczące projektu utwardzenia nawierzchni stanowią w ocenie USK okoliczności zewnętrzne, których zaistnienie uzasadniało zmianę umowy polegającą na wydłużeniu terminu jej realizacji. Zmiana umowy przetargowej wprowadzona aneksem z dnia 28.02.2014 r. w przedmiocie wydłużenia terminu realizacji prac objętych umową do dnia 30.04.2014 r. miała charakter zmiany nieistotnej. Konieczność wprowadzenia zmiany wynikała bowiem z okoliczności o charakterze obiektywnym, niezależnych od Wykonawcy, na które napotkałby każdy potencjalny Wykonawca realizujący przedmiotowe zamówienie. Można zakładać, że każdy z potencjalnych wykonawców przy założeniach Programu funkcjonalno-użytkowego w zakresie sposobu wykonania utwardzenia nawierzchni pod namiot pneumatyczny tj. beton, kostka brukowa, dokonałby wyboru kostki brukowej jako optymalnego rozwiązania (kostka brukowa jest bowiem tańsza i mniej czasochłonna).”

(...). Po pierwsze, jak wynika z umowy nr ... pierwotny termin realizacji zamówienia wynoszący 80 dni od dnia zawarcia umowy, tj. od 13.12.2013 r. upływał w dniu 3 marca 2014 roku. Ww. aneksem do umowy nr ... zamawiający przedłużył go o kolejne 58 dni (co stanowi ponad 70% całego pierwotnego czasu realizacji zamówienia). Powyższa zmiana przedłużająca w sposób istotny termin realizacji świadczenia niewątpliwie mogła mieć wpływ na krąg podmiotów zainteresowanych zamówieniem. Jednocześnie należy zauważyć, iż zamawiający w umowie nie przewidział możliwości zmiany terminu realizacji zamówienia.

Po drugie, zwrócić należy uwagę, że PFU autorstwa dr inż. S.N. z lipca 2013 r. nie jest kategoryczny w zakresie wyboru typu podłoża wskazując jednakże na konieczność utwardzenia podłoża i wykonania fundamentu żelbetowego. Wybór konkretnej technologii był zatem po stronie wykonawcy, który w tym zakresie miał przygotować odpowiedni projekt zgodny z obowiązującymi przepisami i zapisami PFU. W pkt 1.2.III PFU wskazano jedynie, że „wykonawca utwardzi teren pod stacją dekontaminacji [sposób utwardzenia nie został przesądzony przez autora – dop. wł.] i teren przyległy (np. polbruk) [nie jest jasne co oznacza zapis przykładowy w odniesieniu do terenu przyległego: potoczną nazwę firmy Polbruk, czy technologię wykonania – dop. wł.]”. Argument zamawiającego, że wykonawca mógł wykonać utwardzenie terenu stosując zamiennie jako rodzaj podłoża kostkę brukową lub fundament żelbetowy, nie wynika z żadnego zapisu PFU.

Po trzecie, nie sposób stwierdzić, że konieczność zgłoszenia inwestycji właściwemu organowi (w tym przypadku prezydentowi miasta) była czynnikiem determinującym konieczność zmiany

Informator Urzędu Zamówień Publicznych nr 1/2016

terminu realizacji świadczenia. Zamawiający określając realny 80-dniowy termin realizacji zamówienia przewidział konieczność zgłoszenia inwestycji niewymagającej pozwolenia budowlanego. W przypadku prawidłowego wyboru technologii utwardzenia podłoża, w sposób dostosowany do specyficznego charakteru inwestycji, aneksowanie umowy nie byłoby konieczne. Nie sposób zatem zgodzić się z konkluzją zamawiającego zawartą w wyjaśnieniach, w której stwierdza, że zmiana terminu zakończenia inwestycji i zmiana technologii była zmianą nieistotną w świetle art. 144 ust. 1 ustawy Pzp, gdyż podobne problemy „napotkałby każdy potencjalny Wykonawca realizujący przedmiotowe zamówienie”. Takich problemów nie napotkałby wykonawca, który uwzględniając specyfikę inwestycji użyłby innego materiału niż kostka brukowa. Reasumując, zamawiający dokonał istotnej zmiany umowy poprzez zmianę terminu realizacji inwestycji, a w konsekwencji naruszył art. 144 ust. 1 ustawy Pzp.

Powyższe stanowisko zostało potwierdzone uchwałą Krajowej Izby Odwoławczej (sygn. akt KIO/KD 30/15).

Przykład 2 (KD/2/15/DKUE)

Zamawiający: Gmina Z.

Nazwa zamówienia: budowa sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowości B., Z., S.

Wszczęcie postępowania: 02.08.2012 r.

Przedmiotem zamówienia była budowa sieci kanalizacji sanitarnej z przykanalikami i pompowniami ścieków mająca na celu odprowadzanie ścieków bytowo - gospodarczych z gospodarstw domowych w miejscowościach B., Z., S. do oczyszczalni ścieków położonej w miejscowości B.

Zgodnie z SIWZ, „zamówienie obejmuje budowę kanalizacji ciśnieniowej z pompowniami przydomowymi [w ilości 471 sztuk] wyposażonymi w pompy wyporowe charakteryzujące się niewielką zależnością wydajności od wysokości podnoszenia. Pompy te posiadają rozdrabniacz i silnik jednofazowy o mocy 800 W.” Zamawiający opisał w SIWZ szczegółowe wymagania w stosunku do ww. pomp, w tym m. in.:

- silnik zastosowany do pomp musi posiadać silnik moc max. 0,8 kW,
- obroty max. 1435 obr/min.,
- mechanizm tnący rozdrabniacza nie może obracać się z prędkością większą niż 1500 obr/min.

W ogłoszeniu o zamówieniu i SIWZ zamawiający określił dopuszczalne zmiany postanowień umowy oraz określił warunki zmian w następujący sposób: „Zamawiający dopuszcza zmianę

Informator Urzędu Zamówień Publicznych nr 1/2016

umowy w przypadku zmiany obowiązującej stawki podatku VAT”. Dodatkowo, w treści SIWZ zamawiający określił sytuacje, w których wykonawca może wnosić o przedłużenie terminu wykonania umowy (np. w przypadku „poleceń wydawanych przez Inspektora Nadzoru mających wpływ na termin wykonania, lecz nie wynikających z uchybień wykonawcy”).

Zgodnie z wyjaśnieniami treści SIWZ z dnia 08.08.2012 r. „przepompownie przydomowe muszą spełniać wymogi polskich norm przenoszących normy europejskie PN-EN, w tym wypadku PN-EN 12050-1”. Ponadto, zgodnie z wyjaśnieniami z dnia 13.08.2012 r. „zamawiający dopuszcza możliwość zaoferowania urządzeń równoważnych w odniesieniu do urządzeń przewidzianych w dokumentacji technicznej i przedmiarze robót w oparciu o art. 29 ust. 3 ustawy Prawo zamówień publicznych. Zgodnie z art. 30 ust. 5 ustawy, wykonawca, który zaoferuje rozwiązania równoważne opisywanym przez Zamawiającego jest obowiązany wykazać, że oferowane przez niego rozwiązania równoważne spełniają wymagania określone przez Zamawiającego poprzez tabelaryczne porównanie danych technicznych urządzenia wymaganego w dokumentacji z urządzeniem równoważnym. Rozwiązanie równoważne musi mieć minimum takie same parametry techniczne jak rozwiązania wykazane w dokumentacji technicznej posiadanej przez Zamawiającego”.

W postępowaniu zostały złożone 2 oferty i zgodnie z pismem Projektanta z dnia 27.08.2012 r. „w obydwu ofertach przyjęto zastosowanie domowych pompowni ścieków produkcji I. Z przedstawionych parametrów pompowni i charakterystyk pomp wporowych wynika, iż są one równoważne w stosunku do założonych w projekcie i spełniają wymagania odnośnie wydajności oraz podnoszenia, proponowana konstrukcja obudowy pompowni zapewnia całkowitą szczelność i bieżące usuwanie osadów z dna, które jest odpowiednio wyprofilowane; moc nominalna zastosowanych silników jest zgodna z projektem; pozostałe materiały i urządzenia dotyczące sieci ciśnieniowej i grawitacyjnej są równoważne z proponowanymi w projekcie.”

Za najkorzystniejszą ofertę w postępowaniu została uznana oferta wykonawcy W. Sp. z o.o. i dnia 11.09.2012 r. została zawarta umowa nr ... pomiędzy zamawiającym a wybranym wykonawcą.

W piśmie z dnia 24.01.2013 r., skierowanym do wykonawcy W. Sp. z o.o., Inspektor Nadzoru Budowlanego wskazał: „Ponieważ służby techniczne Inwestora po dokładnym rozeznaniu poddają w wątpliwość techniczno - eksploatacyjną przydatność zaproponowanych przez Was w ofercie pompowni przydomowych firmy I, proszę o zatwierdzenie innego, równoważnego z projektem rozwiązania co do przepompowni, uzgodnionego z autorem projektu technicznego”.

W piśmie z dnia 28.01.2013 r. wykonawca W. Sp. z o.o. zwrócił się do Projektanta z prośbą o „akceptację naszej propozycji zamiany zaoferowanych przez nas przepompowni przydomowych

Informator Urzędu Zamówień Publicznych nr 1/2016

produkcji I (...) na przepompownie przydomowe produkcji firmy P.P.H. (...) oraz potwierdzenie równoważności zaproponowanych przez nas rozwiązań w odniesieniu do projektu.”

W dokumentacji postępowania znajduje się odpowiedź Projektanta z dnia 31.01.2013 r., z której wynika: „(...) stwierdzam, że pompownie te posiadają wymagane parametry hydrauliczne potrzebne dla prawidłowego funkcjonowania systemu kanalizacji ciśnieniowej zaprojektowanej na terenie gminy Z. Są one porównywalne do założonych w projekcie, różnią się natomiast mocą silników oraz ilością obrotów, co moim zdaniem nie dyskwalifikuje ich przydatności do wykorzystania w realizowanej inwestycji”. Ponadto, w piśmie z dnia 04.04.2013 r. Projektant stwierdził, że „stosowane w budowie kanalizacji sanitarnej ciśnieniowej na terenie gminy Z. pompownie domowe ścieków produkcji firmy P.P.H. wyposażone w pompy produkcji słowackiej P posiadają parametry hydrauliczne potrzebne dla prawidłowego funkcjonowania systemu realizowanej kanalizacji, bez konieczności jej przeprojektowania”.

Dnia 18.03.2013 r. wykonawca W. Sp. z o.o. zwrócił się do zamawiającego z prośbą o akceptację przepompowni przydomowych typu ESP-0914102/41/E01 produkcji firmy P.P.H. jako urządzeń równoważnych do rozwiązań zawartych w projekcie.

W piśmie z dnia 20.03.2013 r. skierowanym do zamawiającego, Inspektor Nadzoru Inwestorskiego stwierdził: „Na podstawie szczegółowej analizy i oceny dokumentów wystawionych przez producentów przydomowych przepompowni ścieków zawierających fekalia, I oraz P.P.H. uznanych przez projektanta jako równoważne z pompowniami zaprojektowanymi dla potrzeb budowy kanalizacji w gminie Z. – informuję, że zatwierdzam do realizacji przepompownie produkowane przez firmę P.P.H. typu ESP z pompą 5/4 GST-6-16T, pod warunkiem wyposażenia ich w szybkozłącze elektryczne zasilania i sterowania pompą w pompowniach, gdzie skrzynka sterownicza nie będzie bezpośrednio na pompowni”. Inspektor Nadzoru obszernie uzasadnił swoją decyzję, wykazując zgodność przepompowni ww. firmy z wszystkimi wymaganiami, poddając jednocześnie w wątpliwość Deklarację Zgodności przestawioną przez firmę I. Natomiast w podsumowaniu wskazał: „Ponieważ przydomowe przepompownie ścieków stanowią podstawowy, ważny element systemu kanalizacji ciśnieniowej, dlatego dokonałem wyboru ich producenta ze szczególną starannością z uwzględnieniem wszystkich aspektów gwarancyjnych i użytkowych w interesie przyszłego użytkownika”.

Dnia 21.03.2013 r. wykonawca W. Sp. z o.o. przedstawił na wniosek zamawiającego (z dnia 20.03.2013 r.) „tabelaryczne porównanie danych technicznych elementów przepompowni przydomowych typu ESP-0914102/41/E01 produkcji firmy P.P.H. z pompą 5/4 GST-6 16T jako urządzeń równoważnych do rozwiązań zawartych w projekcie”. Wynika z niego m. in.:

Informator Urzędu Zamówień Publicznych nr 1/2016

Zapisy SIWZ	Pompownia wskazana przez zamawiającego w projekcie (pompownia E/ONE GP1010 – zam. dopuścił rozw. równoważne)	Pompownia ESP z pompą 5/4 GST-6-16T
Rozdrabniacz: Prędkość obrotowa (<u>max.</u> 1500 obr./min)	1435 obr./min	2810 obr./min
Silnik: Moc (<u>max.</u> 0,8kW)	0,8 kW	1,1 kW

Pismem z dnia 22.04.2013 r. zamawiający poinformował wykonawcę W. Sp. z o.o., że wybranym rodzajem przepompowni jest przepompownia typu ESP-0914102/41/G01 z pompą 5/4 GST G-167 produkcji firmy P.P.H.

Dnia 07.06.2013 r. został zawarty Aneks nr 2 do ww. umowy, zgodnie z którym „pompy podlegające zamontowaniu w przydomowych przepompowniach ścieków wskazane w ofercie Wykonawcy złożonej w postępowaniu (...) zostaną zamienione na pompy P 5/4 GST-6-16T”.

W toku postępowania wyjaśniającego zamawiający wyjaśnił m. in., co następuje:

- pismo z dnia 07.08.2013 r.: „Zawarta umowa o wyżej wymienione zamówienie publiczne jest umową o roboty budowlane, o której mowa w przepisach art. 647 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz. U Nr 16, poz. 93 z późn. zm.). W związku z czym przedmiotem umowy nie była sprzedaż pomp do przydomowych przepompowni ścieków, ale oddanie przewidzianego w umowie obiektu, wykonanego zgodnie z projektem i z zasadami wiedzy technicznej, w tym przypadku kanalizacji sanitarnej (...). Oferta równoważna to taka, która przedstawia przedmiot zamówienia o właściwościach funkcjonalnych i jakościowych takich samych lub zbliżonych do tych, które zostały zamieszczone w specyfikacji istotnych warunków zamówienia, a to oznacza, iż każdy potencjalny wykonawca kanalizacji sanitarnej mógł w swojej ofercie przedstawić takie pompy do przydomowych przepompowni ścieków, które nieznacznie w zakresie parametrów różniłyby się od tych, które zostały ujęte w specyfikacji istotnych warunków zamówienia, jednakże zapewniałyby to, że kanalizacja sanitarna została wybudowana przy zachowaniu parametrów technicznych określonych przez projektanta. (...) zamontowane przydomowe przepompownie ścieków, które zawierają pompy innego producenta niż Skarżący, odpowiadają normie zharmonizowanej PN-EN-12050:1, zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 11 sierpnia 2004 r. w sprawie systemów oceny zgodności, wymagań, jakie powinny spełniać notyfikowane jednostki uczestniczące w ocenie zgodności, oraz sposobu oznaczania wyrobów budowlanych oznakowaniem CE (Dz. U. Nr 195, poz. 2011). Przydomowe przepompownie

Informator Urzędu Zamówień Publicznych nr 1/2016

ścieków zawierające pompy Skarżącego, nie odpowiadają powyższym normom. (...). Zmiana umowy nie charakteryzuje się cechami, które są istotnie odmienne od postanowień pierwotnego zamówienia, a także zmiana umowy nie wpływa na potencjalny krąg wykonawców, czyli nie wpływa na konkurencję. (...). Zmiana umowy w omawianym zakresie nie prowadzi do tego, iż mamy do czynienia z innym przedmiotem umowy, niż to jak zostało określone w przedmiocie zamówienia i w pierwotnym przedmiocie umowy. Na skutek zmiany umowy polegającej na zamianie pomp do przydomowych przepompowni ścieków nie następuje zmiana zaprojektowanej kanalizacji sanitarnej, nie ulega zmianie projekt budowlany, w oparciu o który kanalizacja sanitarne jest wykonywana, nie ulegają zmianie parametry techniczne kanalizacji sanitarnej, nie ulega zmianie zakres robót budowlanych koniecznych do wykonania, gdyż ta czy inna pompa jest tylko częścią przydomowych przepompowni ścieków, więc do wykonania pozostaje dalej zamontowanie przydomowych przepompowni ścieków jako jednego z wielu elementów budowy kanalizacji sanitarnej, ponadto na skutek zamiany pomp nie ulega też zmianie wysokość wynagrodzenia, jak również terminy wykonania umowy.”

- pismo z dnia 02.09.2013 r. (sprostowanie z dnia 04.09.2013 r.) – „Dopuszczając w odpowiedziach na zapytania przetargowe możliwość zaoferowania urządzeń równoważnych (nie tylko przepompowni), Zamawiający nie określił zakresu równoważności urządzeń zaprojektowanych w systemie ciśnieniowej kanalizacji. (...). Należy dodać, że istotne dane techniczne to m. in. minimalna wydajność „Q” oraz wysokość podnoszenia „H” urządzenia pompowego, jak również obliczone hydraulicznie przepływy i średnice rurociągów oraz armatura, które to parametry są podstawowymi dla zapewnienia prawidłowego działania zaprojektowanej ciśnieniowej kanalizacji sanitarnej będącej przedmiotem zamówienia publicznego. W tym zakresie nie mają większego znaczenia dane i szczegóły konstrukcyjne pomp, którymi posługuje się i opisuje I, bowiem w większości są one tajemnicą handlową producentów pomp”.

W związku z wątpliwościami co do prawidłowości dokonania przez zamawiającego zmiany umowy w sprawie zamówienia publicznego, Prezes Urzędu Zamówień Publicznych wystąpił do biegłego z prośbą o opinię w powyższej kwestii, w szczególności poprzez odpowiedź na następujące pytania:

1. Czy pompy wskazane w ofercie wykonawcy W. Sp. z o.o. (tj. pompy O. 5/4 firmy I) są zgodne (lub równoważne) z wymaganiami zamawiającego opisanymi w SIWZ, wyjaśnieniach do treści SIWZ oraz specyfikacjach technicznych?

Informator Urzędu Zamówień Publicznych nr 1/2016

2. Czy pompy zaakceptowane przez zamawiającego w wyniku zmiany umowy (tj. pompy P 5/4 GST-6-16T) są zgodne (lub równoważne) z wymaganiami zamawiającego opisanymi w SIWZ, wyjaśnieniach do treści SIWZ oraz specyfikacjach technicznych?
3. Czy zmiana umowy w zakresie rodzaju pomp była zmianą istotną w świetle art. 144 ust. 1 ustawy Pzp, tj. mogła mieć wpływ na krąg wykonawców zainteresowanych przedmiotowym zamówieniem?

Z opinii przedstawionej przez biegłego wynika:

Ad. 1) „Tak, pompy wskazane w ofercie wykonawcy W. Sp. z o.o. (tj. pompy O. 5/4 firmy I) są zgodne (lub równoważne) z wymaganiami zamawiającego opisanymi w SIWZ, wyjaśnieniach do treści SIWZ oraz specyfikacjach technicznych”.

Ad. 2) „Nie, pompy zaakceptowane przez zamawiającego w wyniku zmiany umowy (tj. pompy P 5/4 GST-6-16T) nie są zgodne (lub równoważne) z wymaganiami zamawiającego opisanymi w SIWZ, wyjaśnieniach do treści SIWZ oraz specyfikacjach technicznych”.

Ad. 3) „Tak, zmiana umowy w zakresie rodzaju pomp była zmianą istotną w świetle art. 144 ust. 1 ustawy Pzp, tj. mogła mieć wpływ na krąg wykonawców zainteresowanych przedmiotowym zamówieniem”.

W uzasadnieniu technicznym biegły wskazał m. in.: „Dla domów jednorodzinnych dobową ilość ścieków bytowo-gospodarczych wynosi najczęściej 0,5-1,5 m³/d. Ścieki te gromadzone są w szczelnym zbiorniku i pompa tłocząca tłoczy je do zbiorczej grawitacyjnej sieci kanalizacji sanitarnej, a dalej na oczyszczalnię ścieków. Pompa włącza się kilka – kilkanaście razy na dobę i sterowana jest w pracy od włącznika – wyłącznika ustawionego na odpowiedni poziom ścieków w zbiorniku. Jednorazowa ilość pompowanych ścieków wynosi ok. 0,2 m³, a pompa tłocząca powinna mieć taką wydajność by pracowała przez czas kilku minut, a nie kilkanaście sekund. Z tych warunków wynika, by moc silnika pompy nie była zbyt wysoka (w założeniach przetargowych opiniowanego problemu określono jej moc na 0,8 kW). Wysoka moc silnika elektrycznego pompy będzie powodem poboru prądu o większym natężeniu (największe obciążenie jest podczas rozruchu pompy), a wyłączenie się po kilkudziesięciu sekundach pracy będzie niekorzystne wpływało na trwałość całego układu silnik elektryczny – pompa.

Prędkość obrotowa pompy ściekowej winna wynosić ok. 1000 obrotów na minutę.

W ofertach proponowanych do zainstalowania:

1. w pompowni E/ONEGP1010 pompa O 5/4 firmy I ma prędkość obrotową 1435 obrotów na minutę i moc 0,8 kW,

Informator Urzędu Zamówień Publicznych nr 1/2016

2. w pompowni ESP z pompą P 5/4 GST-6-16T ma prędkość obrotową 2810 obrotów na minutę i ma moc 1,1 kW.

Prędkość obrotową pompy napędzaną przez silnik elektryczny o obrotach synchronicznych na poziomie 1500 obrotów na minutę należy traktować jako graniczną wysokość obrotów przy instalowaniu pompy do tłoczenia ścieków sanitarnych. Zbyt wysoka prędkość obrotowa pompy wyposażonej również w rozdrabniarkę skratak będzie powodem wysokiego rozbicia substancji zawartych w ściekach sanitarnych. Ścieki tak rozbełtane będą zawierały zawieszinę trudno-opadającą co zdecydowanie zmniejszy efektywność ich oczyszczania w osadnikach wstępnych oczyszczalni ścieków.

W przesłanych do oceny materiałach przetargowych wymienione są alternatywnie do zastosowania w pompowniach ścieków:

- pompa z układem napowietrzania ścieków,
- pompa bez układu napowietrzania ścieków.

Jak omówiono wcześniej pompa ściekowa włącza się do pracy od poziomu ścieków zgromadzonych w szczelnym zbiorniku. W nocy przerwa w pracy pompy może wynosić kilkanaście godzin.

Ścieki sanitarne mają tendencję do zagniwania co jest wynikiem braku napowietrzania (dostarczenia tlenu). Ścieki, w których występuje proces gnicia (fermentacja beztlenowa) są w następstwie tych procesów trudniejsze do oczyszczenia w biologicznych oczyszczalniach ścieków pracujących metodą utleniania rozpuszczonych substancji organicznych w systemie osadu czynnego lub złóż zraszanych.

Dodatkowo przy ocenach doboru pomp powinno się uwzględnić możliwość uszkodzenia - pęknięcia rurociągu tłocznego w wyniku uderzenia hydraulicznego przez tłoczone ścieki. Pompa o mocy silnika 1,1 kW i 2810 obr/min., podczas włączenia się do pracy po nocnej przerwie w okresie zimowym (przy wystąpieniu korka lodowego w rurociągu), może wytworzyć takie ciśnienie, że przy sprężeniu powietrza w rurze tłoczącej nastąpi jej pęknięcie.

Proponowana do alternatywnego zainstalowania pompownia ESP z pompą P 5/4 GST-6-16T o mocy 1, 1 kW i obr. 2810 min. zasadniczo narusza warunki ustalone w przetargu na inwestycję zainstalowania pompowni do tłoczenia ścieków sanitarnych z domów jednorodzinnych.”

W uzupełnieniu powyższej opinii biegły potwierdził, że:

- „pompy P nie są równoważne do pomp O, zdecydowanie różnią się mocą i obrotami, pompy O charakteryzują się korzystniejszymi parametrami pracy w zastosowaniu do przydomowych oczyszczalni;

Informator Urzędu Zamówień Publicznych nr 1/2016

- pompy P nie są tożsame z pompami O. Ich wydajność oraz podnoszenie są podobne, ale to nie są wszystkie parametry istotne do analizy porównań;
- według posiadanych przez nas materiałów ilość pomp ustalono na 471 sztuk. Przy różnicy mocy (jednej pompy) wynoszącej 0,3 [kW], łączna dla zadania zainstalowana moc pomp spowoduje różnicę mocy wynoszącą 141,3 [kW], co znajdzie oczywiste odbicie w kosztach eksploatacyjnych;
- obroty rzędu 2810 na minutę są wyjątkowo niekorzystne dla pracy w przydomowej oczyszczalni, co dokumentowaliśmy w naszej opinii.

Pompa O uznana została (i słusznie) przez projektantów za technicznie, eksploatacyjnie i ekonomicznie korzystne rozwiązanie. Jeżeli ktoś chciał, z nieznanymi nam powodów, zastąpić pompę O inną pompą, to mając na uwadze wielu producentów pomp, należało rozpisać przetarg na dostawę 471 pomp, spełniających lepiej niż O swoje przeznaczenie i być bardziej ekonomiczne”.

Natomiast w odpowiedzi na ustosunkowanie się do kwestii zgodności przepompowni ścieków z pompami zamontowanymi przed i po zmianie umowy z normą PN-EN 12050 biegły wskazał: „(...) jak wynika z całości postępowania, spór dotyczy pomp, a nie przepompowni, w której może być zainstalowana każda, zgodna z SIWZ pompa. Powyższe pompy jako urządzenia techniczne nie są związane z normą PN-EN 1205-1 [powinno być PN-EN 12050-1 – przyp. kontrolera], ponieważ norma ta nie dotyczy pomp – dotyczy wyłącznie przepompowni jako obiektu budowlanego”.

(...). Mając na uwadze powyższe, w szczególności opinię biegłego, należy w pierwszej kolejności zauważyć, że biegły podważył podstawę wprowadzenia zmiany umowy w zakresie rodzaju pomp wporowych. Zamawiający w swoich wyjaśnieniach wskazał bowiem, że „zamontowane przydomowe przepompownie ścieków, które zawierają pompy innego producenta niż Skarżący (tj. firmy I), odpowiadają normie zharmonizowanej PN-EN-12050:1 (...).” Z kolei „przydomowe przepompownie ścieków zawierające pompy Skarżącego, nie odpowiadają powyższym normom”. Natomiast biegły stwierdził, że pompy firmy I są zgodne ze wszystkimi wymaganiami zamawiającego, natomiast podnoszona przez zamawiającego norma PN-EN 12050:1 dotyczy przepompowni ścieków, nie zaś samych pomp. Opierając się zatem na opinii biegłego należy stwierdzić, że zmiana umowy w zakresie pomp wporowych nie była uzasadniona okolicznościami wskazanymi przez zamawiającego.

Z opinii biegłego wynika ponadto, że pompy dopuszczone na podstawie zmiany umowy posiadają znacząco odmienne parametry od wymaganych przez zamawiającego pierwotnie w SIWZ w zakresie mocy silnika oraz prędkości obrotowej pompy i w związku z tym nie można uznać je za równoważne. Jednocześnie parametry podniesione przez biegłego są

Informator Urzędu Zamówień Publicznych nr 1/2016

istotne z punktu widzenia prawidłowego funkcjonowania przydomowych przepompowni ścieków. Same zaś przepompownie ścieków, jak wskazał Inspektor Nadzoru Inwestorskiego w piśmie z dnia 12.03.2013 r., stanowią podstawowy, ważny element systemu kanalizacji ciśnieniowej budowanej w gminie. Prowadzi to w konsekwencji do stwierdzenia, że wprowadzenie przedmiotowej zmiany do umowy spowodowało, iż zobowiązanie wykonawcy istotnie odbiegało od zobowiązania zawartego pierwotnie w ofercie. Potwierdza to również opinia biegłego, z której wynika, że jeśli zamawiający chciał dokonać zmiany rodzaju pomp, powinien przeprowadzić nowy przetarg.

Ponadto, gdyby wybrany wykonawca W. Sp. z o.o. od początku oferował pompy P, posiadające zdaniem biegłego parametry niezgodne z opisanymi w SIWZ, oferta tego wykonawcy powinna podlegać odrzuceniu na podstawie art. 89 ust. 1 pkt 2 ustawy Pzp. Tym samym, rodzaj oferowanych pomp miałby wpływ na wynik postępowania, tj. na wybór oferty.

W konsekwencji zmianę umowy w zakresie rodzajów pomp wporowych należy uznać za zmianę istotną w świetle art. 144 ust. 1 ustawy Pzp, dopuszczalną tylko w przypadku, jeśli została przewidziana i skonkretyzowana w treści ogłoszenia lub SIWZ. Jak wynika jednak ze stanu faktycznego niniejszej sprawy, zamawiający nie przewidział zmiany umowy w tym zakresie, co oznacza, że jej wprowadzenie stanowi naruszenia art. 144 ust. 1 ustawy Pzp.

Powyższe stanowisko zostało potwierdzone uchwałą Krajowej Izby Odwoławczej (sygn. akt KIO/KD 24/15).

ORZECZNICTWO W ZAKRESIE ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH

Bieżące orzecznictwo Krajowej Izby Odwoławczej i sądów okręgowych

Wyrok z dnia 30 grudnia 2015 r. sygn. akt: KIO 2750/15, KIO 2751/15 – kryteria oceny ofert odnoszące się do aspektów społecznych, warunki udziału w postępowaniu

„Obaj Odwołujący złożyli w ofertach dotyczących części zamówienia, w jakich wnoszą odwołania, formularze ofertowe sprzed zmiany, tj. nie zawierające pkt 8, w którym miało być złożone ich zobowiązanie do realizacji przedmiotu umowy przy pomocy osób zatrudnionych na podstawie umowy o pracę. Jednocześnie Odwołujący X został wskazany w ofercie Odwołującego Y jako podwykonawca dla części VIII i X przedmiotu zamówienia, na którego zasoby powołała się Y w celu wykazania spełnienia warunku udziału w postępowaniu dotyczącego wiedzy i doświadczenia oraz potencjału technicznego (odpowiednio zobowiązania na str. 9 i 8 oferty złożonej na część VIII i X).

Odwołująca Y wywodziła z oświadczenia złożonego w załączniku nr 7 do siwz – wykazu osób, które będą uczestniczyć w wykonywaniu zamówienia, w którym na część VIII i X, przy każdej z trzech wskazanych dla danej części z imienia i nazwiska osobach, w podstawie do dysponowania, tj. *zobowiązanie zawarcia umowy o pracę*, iż potwierdza ono przyjęcie zobowiązania do zawarcia umów o pracę z osobami, które będą realizować zamówienie.

Odwołujący X wskazał w formularzu oferty złożonej na części IX, XII, iż zamierza zlecić podwykonawcom wykonanie części zamówienia do 50%. Równocześnie odwoływał się do oświadczeń złożonych w załącznikach nr 7 do siwz – wykazach osób, które będą uczestniczyć w wykonywaniu zamówienia na daną część, w których potwierdził, przy każdej ze wskazanych z imienia i nazwiska osób, podstawę do dysponowania *umowa o pracę*. (z wyłączeniem własnej osoby). Również ten Odwołujący wywodził z treści oświadczenia złożonego w załączniku nr 7 do siwz, złożenie deklaracji przyjęcia na siebie zobowiązania do zawarcia umów o pracę z osobami, które będą wykonywać zamówienie.

Oddalając oba odwołania w tym zakresie Izba uznała, iż zobowiązane objęte treścią formularza ofertowego (pkt 8 po zmianach) nie mogło być utożsamiane z oświadczeniem wykonawcy składanym w formularzu nr 7 do siwz, przygotowanym na potrzeby wykazania spełnienia warunku udziału w postępowaniu, tj. dysponowania osobami, które będą wykonywać zamówienie. Należy bowiem mieć na uwadze odmienne znaczenie obu oświadczeń. Zobowiązanie z formularza ofertowego stanowiło podstawę dla oceny oferty

Informator Urzędu Zamówień Publicznych nr 1/2016

w kryterium pozacenowym, w którym oceniana być miała ilość pilarzy zatrudnionych na podstawie umowy o pracę i stanowiło element przyszłego zobowiązania objętego treścią umowy. Zamawiający uzależnił przyznanie dodatkowych 20 punktów od faktu złożenia jednoznacznego zobowiązania, nie pozostawiającego wątpliwości co do deklaracji realizacji przedmiotu zamówienia przy pomocy osób zatrudnionych na podstawie umowy o pracę (bez wskazywania danych personalnych przyszłych pracowników). Należy zwrócić uwagę, iż zobowiązanie to wywierało dalej idące skutki, niż oświadczenie złożone w załączniku nr 7, które wywoływało skutki wyłącznie dla oceny spełnienia warunku udziału w postępowaniu. Oba oświadczenia wykonawców były przygotowane przez Zamawiającego jako element formularza ofertowego oraz załącznika nr 7 do siwz w różnym celu.

Izba uznała, iż nie było możliwe wywodzenie z oświadczeń o dysponowaniu osobami wskazanymi w wykazie, jako pracownikami X, jak również z zobowiązania do zawarcia umów Y treści dalej idącej, niż samo potwierdzenie spełnienia warunku udziału w postępowaniu, tj. posiadania potencjału osobowego do wykonania przedmiotu zamówienia. Należy zauważyć, iż ocena spełnienia warunku udziału w postępowaniu dokonywana jest według stanu stwierdzonego w dokumentach w momencie złożenia oferty i nie zawiera w sobie zobowiązania do jego utrzymania przez cały okres realizacji umowy. Takiej deklaracji nie można wywodzić z oświadczenia złożonego w kolumnie *podstawa dysponowania*, która ma wyłącznie na celu ocenę realności dysponowania osobami wymaganymi przez Zamawiającego do realizacji zamówienia, tj. ustalenia, czy zasoby te stanowią potencjał własny wykonawcy, czy też zostały udostępnione przez inny podmiot na podstawie art. 26 ust. 2b Ustawy.

Oświadczenie wykonawcy X złożone w załączniku nr 7 nie mogło zatem zastąpić zobowiązania z formularza ofertowego, dodatkowo punktowanego w kryterium pozacenowym. Nie można bowiem z niego wywodzić zobowiązania do utrzymania stanu zatrudnienia przez cały okres świadczenia usługi. Stanowi ono wyłącznie oświadczenie wiedzy tego Wykonawcy złożone Zamawiającemu o okolicznościach istotnych dla ustalenia spełnienia warunku udziału w postępowaniu. Odrębnym od tego oświadczenie miało być. oświadczenie woli przyjęcia na siebie zobowiązania do realizacji przedmiotu umowy przy pomocy osób zatrudnionych na podstawie umowy o pracę, którego Odwołujący nie złożył w ofercie. Ponadto Izba zauważa, iż Wykonawca ten przewidział w formularzu ofertowym możliwość powierzenia wykonania do 50% zakresu zamówienia podwykonawcom, co dodatkowo sprzeciwiało się przyjęciu jego oświadczenia o dysponowaniu własnymi pracownikami, jako źródła zobowiązania do zawarcia umów o pracę z osobami skierowanymi do wykonania usługi przez podwykonawców.

Również oświadczenie Y o istnieniu zobowiązania do zawarcia umowy (potwierdzonego dodatkowo załączonymi do odwołania umowami przedwstępными) nie jest równoważne z przyjęciem na siebie przez tego Wykonawcę zobowiązania do zawarcia umów o pracę z osobami skierowanymi do wykonania prac w ramach

zawartej umowy. Należy bowiem zauważyć, iż zobowiązanie do zawarcia umowy o pracę nie było złożone Zamawiającemu, jako stronie przyszłej umowy. Wykonawca w załączniku nr 7 do siwz wskazywał na fakt istnienia zobowiązania istniejącego pomiędzy tym Wykonawcą, a potencjalnymi przyszłymi pracownikami, co nie mogło prowadzić do uzupełnienia oświadczenia, jakie miało być objęte treścią oferty złożonej Zamawiającemu.

W świetle powyższego Izba uznała, iż Zamawiający słusznie nie przyznał ofertom X i Y dodatkowych punktów w kryterium *realizacja (...)*, a przyznanie tych punktów przy braku złożenia zobowiązań do zawarcia umowy o pracę naruszałoby wprost ustalone w siwz zasady oceny ofert i prowadziło do uchybienia podstawowych zasad uczciwej konkurencji i równego traktowania wykonawców. Wywodzenie z oświadczeń składanych w celu wykazania spełniania warunku udziału w postępowaniu zobowiązania dotyczącego przyszłej umowy, od złożenia którego Zamawiający uzależnił przyznanie dodatkowych punktów ofercie, stanowiłoby jawne sprzeciwienie się zasadom, na jakich miała być dokonana ocena ofert.”

[pełny tekst orzeczenia](#)

Wyrok z dnia 5 stycznia 2016 r. sygn. akt: KIO 2707/15 – kryteria oceny ofert odnoszące się do aspektów społecznych

„Nie sposób zgodzić się z Odwołującym, że Zamawiający naruszył art. 29 ust. 4 pkt 4 ustawy Pzp. Na podstawie tej regulacji Zamawiający może przy opisie przedmiotu zamówienia ustalić wymagania związane z realizacją zamówienia przy wykorzystaniu zatrudnienia osób na podstawie umowy o pracę. Tymczasem w przedmiotowym postępowaniu Zamawiający dokonując opisu przedmiotu zamówienia z tego uprawnienia nie skorzystał. Przywołane przez Odwołującego postanowienia SIWZ dotyczące możliwości zatrudnienia osób wykonujących czynności w trakcie realizacji zamówienia na podstawie umowy o pracę związane są z ustalonym przez Zamawiającego pozacenowym kryterium oceny ofert (realizacja przedmiotu zamówienia za pomocą osób zatrudnionych na podstawie umowy o pracę – 20%). Zatem postanowienia te wcale nie obligują wykonawcy do zatrudniania osób wyłącznie przy zastosowaniu uregulowań prawa pracy ale dają jedynie wykonawcy możliwość zadeklarowania takiego rodzaju zatrudnienia, jeżeli chce on uzyskać wyższą punktację przy ocenie ofert. Poza tym postanowienia te Zamawiający zawęził do określonej liczby i grupy osób, które mają wykonywać określone czynności. Ponadto Zamawiający nie zawęził ustalonego kryterium jedynie do długoterminowych umów o pracę, możliwe jest wykorzystanie innego rodzaju umów, które tworzą stosunek pracowniczy, zgodny z przepisami prawa pracy ale nie są jednocześnie umowami zawieranymi na czas nieokreślony. Zamawiający w tym zakresie pozostawił wykonawcom pełną dowolność.

Informator Urzędu Zamówień Publicznych nr 1/2016

Wbrew także twierdzeniom Odwołującego, brak wskazania w formularzu oferty przyjęcia zobowiązania do realizacji przedmiotu umowy przy pomocy osób zatrudnionych na podstawie umowy o pracę nie będzie oznaczał, że oferta takiego wykonawcy zostanie w postępowaniu odrzucona. Oferta taka zostanie przez Zamawiającego oceniona ale nie uzyska ona dodatkowych punktów w pozacenowym kryterium, co jeszcze nie oznacza, że taki wykonawca nie ma szans na uzyskanie przedmiotowego zamówienia. Jednocześnie wszystkie dodatkowe obowiązki w postaci wymogu złożenia kopii umów o pracę przed zawarciem umowy o udzielenie zamówienia publicznego, czy też możliwość naliczania kar umownych w ustalonej wysokości w przypadku niewywiązywania się z tego obowiązku dotyczyć będzie jedynie wykonawcy, który zadeklarował zatrudnienie na podstawie umowy o pracę, a nie każdego wykonawcy.

Nie można natomiast odmówić Zamawiającemu możliwości ustalenia kryterium oceny ofert odnoszącego się do aspektów społecznych, taki bowiem cel przyświecał ustawodawcy przy wprowadzaniu regulacji z tym zagadnieniem związanych. Regulacje te miały poprawiać sytuację osób wykonujących de facto obowiązki pracownicze będąc zatrudnionymi na podstawie innych umów, niż umowy wynikające z kodeksu pracy. Zamawiający wprowadzając takie kryterium nie naruszył zasad uczciwej konkurencji i równego traktowania wykonawców. Jednocześnie Zamawiający uprawniony jest do kontroli przestrzegania tych zobowiązań przez wykonawcę i dyscyplinowania nierzetelnego wykonawcy przez naliczanie kar umownych, których wysokość nie ma charakteru nadmiernego.

Ustawodawca we wprowadzonym przepisami ustawy z dnia 29 sierpnia 2014 r. o zmianie ustawy Prawo zamówień publicznych (Dz. U. poz. 1232) art. 91 ust. 2 ustawy Pzp, określił - w przykładowym katalogu kryteriów oceny ofert - kryteria społeczne. Brak jest jakichkolwiek wątpliwości, że kryterium odnoszące się do aspektu zatrudniania osób do realizacji przedmiotu zamówienia na podstawie umowy o pracę stanowi wypełnienie aspektów społecznych określonych przez ustawodawcę, w szczególności w oparciu o treść uzasadnienia do projektu tej ustawy.

Kryterium opisane przez Zamawiającego w niniejszym postępowaniu, choć ma walor podmiotowy, ale odnosi się do przedmiotu zamówienia, tj. do pracowników realizujących niniejsze zamówienie publiczne. Zamawiający bowiem nie będzie dokonywał oceny ofert z uwzględnieniem generalnego zatrudnienia u danego wykonawcy, lecz zatrudnienia w określonej ilości osób, które faktycznie będą wykonywać konkretne czynności (określone w SIWZ) w ramach niniejszego zamówienia. Dopuszczenie aspektu podmiotowego w ramach kryteriów oceny ofert (ilości pracowników) z racji zaliczenia usług leśnych do usług niepriorytetowych - w świetle art. 5 ust. 1 ustawy Pzp, który dopuszcza odstąpienie przy tego rodzaju usługach od zakazu ustalania przez zamawiającego

kryteriów oceny ofert na podstawie właściwości wykonawcy (art. 91 ust. 3 ustawy Pzp) - jest również legalne. Tak więc z punktu widzenia obowiązujących przepisów prawa zastosowanie wskazanego kryterium oceny ofert jest legalne i tym samym prawnie dopuszczalne. W ocenie Izby kryterium to nie utrudnia także konkurencji w postępowaniu.”

[pełny tekst orzeczenia](#)

Wyrok KIO z dnia 9 lutego 2016 r., sygn. akt: KIO 116/16 - wykluczenie wykonawcy na podstawie art. 24 ust. 2 a ustawy Pzp

„Zgodnie z art. 24 ust. 2a ustawy Pzp, zamawiający wyklucza z postępowania o udzielenie zamówienia wykonawcę, który w okresie 3 lat przed wszczęciem postępowania, w sposób zawiniony poważnie naruszył obowiązki zawodowe, w szczególności, gdy wykonawca w wyniku zamierzonego działania lub rażącego niedbalstwa nie wykonał lub nienależycie wykonał zamówienie, co zamawiający jest w stanie wykazać za pomocą dowolnych środków dowodowych, jeżeli zamawiający przewidział taką możliwość wykluczenia wykonawcy w ogłoszeniu o zamówieniu, w specyfikacji istotnych warunków zamówienia lub w zaproszeniu do negocjacji. Zamawiający nie wyklucza z postępowania o udzielenie zamówienia wykonawcy, który udowodni, że podjął konkretne środki techniczne, organizacyjne i kadrowe, które mają zapobiec zawinionemu i poważnemu naruszaniu obowiązków zawodowych w przyszłości oraz naprawił szkody powstałe w wyniku naruszenia obowiązków zawodowych lub zobowiązał się do ich naprawienia.

Izba stanęła na stanowisku, że okoliczności wskazane w odwołaniu (bezsporne między stronami) nie stanowią podstawy wykluczenia Przystępującego z postępowania. Nie zostały spełnione wszystkie przesłanki określone w art. 24 ust. 2a ustawy Pzp. Przepis ten wymaga zaistnienia po stronie wykonawcy zawinione go poważnego naruszenia obowiązków zawodowych, w szczególności niewykonania lub nienależytego wykonania zamówienia w wyniku zamierzonego działania lub rażącego niedbalstwa. Celem tego przepisu jest wyeliminowanie z postępowania wykonawców niewiarygodnych, którzy przy wykonywaniu wcześniejszych zamówień tak dalece uchybili swoim obowiązkom, że dalsza współpraca z nimi naraża zamawiającego na istotne ryzyko. Nie może on być natomiast stosowany do pozbawienia możliwości uzyskania zamówienia wykonawców, co do których w toku realizacji umowy zachodziły jakiegokolwiek zastrzeżenia, niezależnie od ich rodzaju i skali.

Podkreślić należy, że przepis art. 24 ust. 2a ustawy Pzp odwołuje się do nienależytego wykonania umowy, które ma charakter kwalifikowany. Nie każde uchybienie w realizacji umowy stanowi – na

Informator Urzędu Zamówień Publicznych nr 1/2016

podstawie tego przepisu – przesłankę wykluczenia wykonawcy z postępowania. Przesłanką taką mogą być jedynie tego rodzaju nieprawidłowości, które w sposób zasadniczy zmieniają jakość przedmiotu zamówienia lub w ogóle uniemożliwiają osiągnięcie celu, w jakim została zawarta umowa. W związku z tym ocena, czy zachodzą okoliczności uzasadniające zastosowanie art. 24 ust. 2a ustawy Pzp, wymaga odniesienia stwierdzonych nieprawidłowości do konkretnego przedmiotu zamówienia, jego zakresu i specyfiki.

Kwestionowane przez Odwołującego zamówienie polegało na bieżącym długotrwałym wykonywaniu szeregu drobnych usług, których skala – jak zostało wykazane – to 1124 interwencje podczas 13 miesięcy realizacji umowy. Fakt wystąpienia zwłoki w usunięciu trzech awarii (przy czym okres zwłoki w dwóch przypadkach to pół godziny, a w jednym przypadku 4 dni), nie może być uznany za nienależyte wykonanie umowy w stopniu kwalifikowanym, uzasadniające zastosowanie sankcji z art. 24 ust. 2a ustawy Pzp. Biorąc pod uwagę przedmiot i skalę zamówienia oraz specyfikę i sposób świadczenia usług będących jego przedmiotem nie sposób uznać, że miało miejsce poważne naruszenie obowiązków zawodowych. Jakkolwiek uchybienia w realizacji umowy wystąpiły, to w odniesieniu do całego zamówienia należy je uznać po pierwsze za incydentalne, po drugie za nieznaczne. Stosowanie w takich sytuacjach art. 24 ust. 2a ustawy Pzp prowadziłoby do wypaczenia celu tego przepisu i do nieuzasadnionego, masowego wykluczania wykonawców z postępowania, w praktyce bowiem niewiele umów (zwłaszcza podobnych rodzajowo do ocenianej w niniejszej sprawie) jest realizowanych bez żadnych, chociażby drobnych uchybień.

Izba nie podzieliła stanowiska Przystępującego, że nie jest wykazane, aby okoliczności skutkujące zapłatą kar umownych były przez niego zawinione. Przystępujący złożył na tę okoliczność wydruki logów ze sterownika sygnalizacji świetlnej, z których jednak nie sposób wywieść, że opóźnienia w usuwaniu awarii były przez wykonawcę niezawinione (a przynajmniej Przystępujący nie przedstawił logicznego wyводу pozwalającego taki wniosek wyprowadzić). W związku z faktem, że kary umowne zastrzeżone były na wypadek zwłoki (a więc zawinionego opóźnienia), a Przystępujący nie zakwestionował na drodze prawnej zasadności obciążenia go karami umownymi, Izba nie miała podstaw przyjąć, że okoliczności skutkujące zapłatą kar umownych były przez wykonawcę niezawinione. Niezależnie jednak od tego – jak wskazano powyżej – rodzaj i zakres uchybień, które wystąpiły przy wykonywaniu umowy, nie uzasadniały wykluczenia wykonawcy z postępowania na podstawie art. 24 ust. 2a ustawy Pzp.”

[pełny tekst orzeczenia](#)

Wyrok z dnia 18 stycznia 2016 r. KIO sygn. akt: KIO 6/16 – ocena doświadczenia wykonawcy w ramach oceny podmiotowej oraz w ramach treści oferty - kryteria oceny ofert

„Zamawiający nie żądał w SIWZ przedkładania odrębnie wykazu usług dla oceny spełniania warunku wiedzy i doświadczenia oraz w ramach kryterium oceny ofert – doświadczenie wykonawcy. Ocena ta miała być dokonana w oparciu o jeden wykaz usług załączony do oferty. Odwołujący załączył do swojej oferty wykaz, w którym zamieścił 5 usług, nie określając, które usługi wykazane przez niego dotyczą konkretnej części zamówienia, na którą złożył on ofertę. Jednakże złożone przez niego na żądanie Zamawiającego wyjaśnienia treści oferty wyraźnie konkretyzowały powyższe. Uwzględniając te wyjaśnienia Odwołującego zdaniem Izby Zamawiający prawidłowo dokonał oceny oferty Odwołującego we wskazanym kryterium doświadczenie wykonawcy. W świetle zapisów zawartych w pkt 17.4 SIWZ - skoro w zakresie części nr 2 zamówienia Odwołujący wykazał się dwoma usługami, w tym jedną o wartości powyżej 400 tys. zł, a drugą o wartości powyżej 200 tys. zł Zamawiający do oceny w ramach kryterium doświadczenie wykonawcy mógł wziąć, z korzyścią dla Odwołującego, jedną droższą usługę wycenioną na wartość powyżej 400 tys. zł i zgodnie z literalnym zapisem pkt 17.4 przyznać mu w tym zakresie 6 pkt. Pierwsza z wykazanych usług (powyżej wartości 200 tys. zł) zaliczona została na poczet spełniania warunku udziału w postępowaniu (warunek wiedzy i doświadczenia). Podobna sytuacja miała miejsce w przypadku oceny oferty Odwołującego w zakresie części nr 9 zamówienia. Tutaj zgodnie z wyjaśnieniami treści oferty udzielonymi przez Odwołującego na żądanie Zamawiającego Odwołujący wykazał się jedną usługą o wartości powyżej 600 tys. zł. Tym samym zatem jedna wykazywana przez niego usługa została słusznie zaliczona przez Zamawiającego na poczet spełniania warunku podmiotowego udziału w postępowaniu i w zakresie kryterium oceny ofert Zamawiający słusznie przyznał Odwołującemu 0 pkt.

W ocenie Izby Zamawiający w pkt 17.4 SIWZ wyraźnie określił jaką konkretną ilość punktów będzie przyznawał ofercie wykonawcy za wykazywane doświadczenie. Wyraźnie w tym zakresie Zamawiający posługuje się określeniem: „a każda następna (usługa) zgodnie ze wzorem”. Powyższe oznacza, że Zamawiający miał w ramach tego kryterium oceny ofert przyznawać punkty za każdą następną wykazywaną przez wykonawcę usługę. Powyższe zapisy są zdaniem Izby nie tylko czytelne i jednoznaczne, ale również racjonalne z punktu widzenia oceny ofert w postępowaniu w ramach kryterium. Zamawiający bowiem określił minimalne wymagane doświadczenie niezbędne do podmiotowej oceny możliwości realizacji zamówienia przez wykonawcę. Dopiero spełnienie tych minimalnych wymagań może prowadzić do merytorycznej oceny treści oferty wykonawcy i przyznania mu w tym zakresie określonej ilości punktów za każdą następną – poza wykazaniem spełniania warunku wiedzy i doświadczenia – usługą stosownie do

wartości tej usługi. Zamawiający także nigdzie nie określił w postanowieniach SIWZ, że wykazywane usługi będą podlegały zsumowaniu jeśli chodzi o ich wartość. Zgodnie z zapisami SIWZ dotyczącymi opisu warunku wiedzy i doświadczenia Zamawiający wyraźnie określił, że za usługę rozumie wykonywanie prac na podstawie jednej umowy. Z tych też względów przy ocenie doświadczenia wykonawcy istotne znaczenie dla ustalenia wartości usługi miała treść zawartej umowy na wykonywanie usług leśnych (prac z zakresu zagospodarowania lasu, zrywki i pozyskania drewna) i jej zakres. Brak było podstaw do łączenia wartości kilku wykazywanych przez wykonawcę usług, jeżeli odrębne ich wykonanie potwierdzone zostały odrębnymi dokumentami wskazującymi na realizację poszczególnych usług.”

[pełny tekst orzeczenia](#)

Wyrok z dnia 3 lutego 2016 r. sygn. akt: KIO 86/16 – kryterium jakościowe

„Zamawiający słusznie oczekując na taki, jak wyżej wskazano produkt, ustanowił dodatkowe podkryterium jakościowe opierające się na stanowiskach i ocenach najwyższych autorytetów naukowych w dziedzinie medycyny wyrażonych w minimum 5 publikacjach (daty publikacji 2000–2014) w czasopiśmie o wskaźnikach impact factor (IF) minimum 2 (wg Journal citation Reports), dotyczących i potwierdzających bezpieczne używanie oferowanych staplerów i ładunków (magazyneków) do nich, bez rozróżnienia na rozmiar oferowanego staplera, czy też wysokość zszywki w jego ładunku. Innymi słowy Izba potraktowała to podkryterium, jako odnoszące się do przedmiotu zamówienia, gdzie oceniana była przez specjalistów w dziedzinie medycyny jakość produktu, a z kolei w oparciu o te informacje dotyczące tej jakości Zamawiający mógł dokonać oceny wyrobu. Izba nie dopatryła się przy tym takiego sformułowania kryterium oceny ofert, które odnosiłoby się do właściwości wykonawcy czy jego wiarygodności finansowej. Izba stanęła na stanowisku, że Odwołujący nadal może konkurować z innymi wykonawcami na płaszczyźnie innych elementów związanych z jakością wyrobu medycznego.

Wykazywane przez Odwołującego wyliczenia różnic cenowych w warunkach utrzymania zaskarżonego podkryterium oceny ofert nie znajdują żadnego potwierdzenia w dowodach niniejszej sprawy. Jednocześnie Izba przyjęła zaopatrywanie, że wykaz, o którym mowa w załączniku nr 10 do SIWZ nie stanowi dokumentu w rozumieniu art.25 ust.1 ustawy Pzp, zarówno na potwierdzenie warunku podmiotowego, jak i przedmiotowego, co oznacza, że jego nie złożenie nie ogranicza udziału wykonawców w przedmiotowym przetargu.

Powyższy dokument ma znaczenie jedynie pomocnicze służące Zamawiającemu do dokonania oceny w kryterium, co do którego poprawności Izba nie ma wątpliwości. Okoliczność ta została

przyznana przez Zamawiającego, który na rozprawie oświadczył, że w przypadku niezłożenia wykazu stanowiącego załącznik nr 10 nie przewiduje on sankcji w postaci odrzucenia oferty wykonawcy na zasadzie art. 89 ust 1 pkt 2 ustawy Pzp, lecz jedynie ma to wpływ na ocenę w zakresie kryterium jakości – jeżeli wykonawca nie dostarczy wykazu to otrzyma 0 pkt.”

[pełny tekst orzeczenia](#)

Wyrok z dnia 29 grudnia 2015 r. sygn. akt: KIO 2714/15 – potencjał kadrowy

„W ustalonym stanie faktycznym skład orzekający stwierdza, iż wbrew stanowisku odwołującego, przystępujący wykazał spełnienie warunków udziału w postępowaniu w zakresie dysponowania osobami zdolnymi do wykonania zamówienia i tym samym nie ma podstaw do wykluczenia wykonawcy na podstawie art. 24 ust. 2 pkt 4 ustawy pzp i uznania oferty za podlegającą odrzuceniu.

Należy zauważyć, że ustalenie warunków udziału w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego formułowane jest przepisami ustawy pzp i precyzowane postanowieniami specyfikacji istotnych warunków zamówienia. Obydwie strony cytowały postanowienia specyfikacji co do wymogu dysponowania określonym potencjałem osobowym dla trzech części zamówienia i zakazem przedstawiania tej samej osoby w więcej niż jednej części. Strony nie kwestionują, że przystępujący wykonawca nie naruszył w tym zakresie postanowień siwz. Stosownie do powołanych postanowień siwz przedłożył wykaz osób, które będą uczestniczyć w wykonaniu zamówienia wg załącznika nr 7 do siwz, którym podał dla części I, II i III nazwiska osób o wymaganych kwalifikacjach.

Z dokumentów wynika zatem, że wykonawca wykazał spełnienie warunku w zakresie dysponowania osobami zdolnymi do wykonania zamówienia w więcej niż jednej części zamówienia. Wskazany przez odwołującego fakt, iż niektóre z wymienionych osób wykonują obecnie zamówienia na rzecz innego zamawiającego nie ma znaczenia dla oceny potwierdzenia spełnienia warunku udziału w postępowaniu. Można zauważyć, że wykonawcą w obecnym postępowaniu jest firma X, a nie osoby wskazane w ofercie. Izba podziela stanowisko co do braku podstaw prawnych wykluczenia z postępowania wykonawcy z tego powodu, że osoby, które zostały wskazane w celu potwierdzenia spełnienia warunku dotyczącego dysponowania osobami zdolnymi do wykonania zamówienia, uczestniczą przy realizacji już zawartych przez tego wykonawcę umów bądź zostały przez niego wskazane w innych postępowaniach o udzielenie zamówienia. Postawienie takiego ewentualnego warunku nie miałoby przy tym podstaw prawnych w ustawie pzp i przepisach wykonawczych, w tym rozporządzeniu w sprawie rodzajów dokumentów /.../. W rozporządzeniu

brak jest w wykazie dokumentu, który mógłby pozwolić zamawiającemu ustalić, w jakich postępowaniach o udzielenie zamówienia dany wykonawca złożył oferty i jakie osoby wykazał do spełnienia warunków, jak również jakie osoby wykorzystuje już przy realizacji zawartych umów. Nie może zatem żądać dokumentów w celu zweryfikowania omawianych wymagań. W przedmiotowym postępowaniu zamawiający zasadnie zatem dokonywał weryfikacji polegającej na sprawdzeniu warunku postawionego w siwz tj. zakazu wskazania tej samej osoby w więcej niż jednej części zamówienia. Nie miał przy tym podstaw poszerzenia zakresu takiej weryfikacji o inne postępowania prowadzone przez innych zamawiających.”

[pełny tekst orzeczenia](#)

Wyrok KIO z dnia 25 stycznia 2016 r. sygn. akt: KIO 2861/15, KIO 31/16 – tajemnica przedsiębiorstwa

„Na podstawie brzmienia zdania pierwszego art. 8 ust. 3 ustawy Pzp: *„Nie ujawnia się informacji stanowiących tajemnicę przedsiębiorstwa w rozumieniu przepisów o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji, jeżeli wykonawca, nie później niż w terminie składania ofert lub wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu, zastrzegł, że nie mogą być udostępniane oraz wykazał, iż zastrzeżone informacje stanowią tajemnicę przedsiębiorstwa”*, stwierdzić należy, że dla zachowania informacji w poufności nie jest wystarczającym ich zastrzeżenie jako stanowiących tajemnicę przedsiębiorstwa w rozumieniu przepisów o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji, ale koniecznym jest wykazanie przez zastrzegającego, że informacje stanowią tajemnicę przedsiębiorstwa, przy czym wskazany obowiązek wykazania oznacza więcej niż wyjaśnienie przyczyn co do objęcia informacji tajemnicą.

Skład orzekający Izby wskazuje nadto, że poszerzanie uzasadnienia zachowania informacji w poufności po terminie złożenia samych informacji jest niedopuszczalne – przepis art. 8 ust. 3 ustawy Pzp stanowi bowiem, że zastrzeżenie informacji oraz wykazanie, że stanowią one tajemnicę przedsiębiorstwa musi nastąpić nie później niż w terminie składania ofert lub wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu, co w przedmiotowym przypadku rozumieć należy „nie później niż w terminie składania wyjaśnień”.

W orzecznictwie Krajowej Izby Odwoławczej przyjmuje się bowiem, że pomimo, że przepis art. 8 ust. 3 ustawy Pzp odnosi się do ofert i wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu, to jednak z uwagi na okoliczność, iż zastrzegane informacje mogą znajdować się także w innych dokumentach, np. w wyjaśnieniach wykonawcy, zasadę tę należy stosować do wszystkich dokumentów składanych w postępowaniu.

Ze względu na powyższe skład orzekający Izby nie wziął pod uwagę dodatkowej argumentacji przystępującego co do zachowania w poufności informacji w piśmie z dnia 11 grudnia 2015 r., zawartej w piśmie z dnia 28 grudnia 2015 r. (próba wykazania, że informacje stanowią tajemnicę przedsiębiorstwa po terminie).

Poddając ocenie uzasadnienie zawarte na stronie 1 pisma z dnia 11 grudnia 2015 r. skład orzekający Izby stanął na stanowisku, że przystępujący nie wykazał, że informacje zawarte w dalszej części tego pisma stanowią tajemnicę przedsiębiorstwa, ponieważ uzasadnienie to jest bardzo lapidarne i ogólne oraz nie nawiązuje w żaden sposób do konkretnych informacji zawartych w piśmie z dnia 11 grudnia 2015 r.

Nadto przystępujący nie przedstawił żadnych dowodów na poparcie swojego stanowiska będącego, prezentując w istocie oceną własną istnienia podstaw do zachowania informacji w piśmie z 11 grudnia 2015 r. w poufności.

Przystępujący winien natomiast wykazać istnienie związku przyczynowo-skutkowego pomiędzy ujawnieniem informacji a ewentualną szkodą i przynajmniej uprawdopodobnić możliwość poniesienia tej szkody.

Także sam fakt istnienia procedur, czy umów z klauzulami poufności nie oznacza automatycznego uznania zasadności zastrzeżenia określonych informacji – to zamawiający winien mieć możliwość weryfikacji istniejących u wykonawcy procedur i umów zawierających klauzule poufności.

Skład orzekający Izby zwraca dodatkowo uwagę, że na str. 3 i 4 pisma wyjaśniającego z dnia 11 grudnia 2015 r. przystępujący zawarł informacje, które nie mogły zostać zakwalifikowane jako tajemnica przedsiębiorstwa:

1. informacja o stosowaniu przez przystępującego „*najnowszych rozwiązań technicznych*” stanowi jedynie własną ocenę stosowanych rozwiązań, nie dostarczając żadnych informacji o samych rozwiązaniach,
2. odwoływanie się do „*szczegółowych obliczeń bilansowych*”, czy „*obliczeń specjalistów*” bez znajomości samych obliczeń nie pozwala innym wykonawcom na poznanie w jakimkolwiek zakresie samego rozwiązania,
3. wskazanie wymagań SIWZ – treść SIWZ była znana wszystkim uczestniczącym w przedmiotowym postępowaniu wykonawcom,
4. odwoływanie się do „*oferowanych obecnie przez różnych producentów parametrów pracy instalacji transportu pneumatycznego w fazie gęstej*” – co oczywiste, producenci są zainteresowani zapoznawaniem ze swoim ofertami jak najszerszego kręgu potencjalnych klientów, stąd powszechny do nich dostęp,

5. ogólne podsumowanie (str. 4), że „*obiektywnie istnieją rozwiązania techniczne, które umożliwiają spełnienie parametru zużycia powietrza transportowego przez układ odpielania każdego z bloków*” stanowi jedynie własną ocenę przystępującego.

Ze względu na nieskuteczne zastrzeżenie przez przystępującego tajemnicy przedsiębiorstwa skład orzekający Izby nakazał udostępnienie odwołującemu strony 3 i 4 pisma przystępującego z dnia 11 grudnia 2015 r., uznając jednocześnie, że zamawiający naruszył przepis art. 8 ust. 3 ustawy Pzp.”

[pełny tekst orzeczenia](#)

Wyrok z dnia 13 stycznia 2016 r. sygn. akt: KIO 2809/15 – nieprawdziwe informacje, przesłanka winy

„Dla wykluczenia wykonawcy na podstawie art. 24 ust. 2 pkt 3 Pzp konieczne jest stwierdzenie, że: po pierwsze – wykonawca ten złożył nieprawdziwe informacje, po drugie – stanowiło to poważne wprowadzenie w błąd zamawiającego, gdyż informacje te miały wpływ lub mogły mieć wpływ na wynik prowadzonego postępowania, po trzecie – wykonawca działał z zamiarem podania nieprawdziwych informacji w celu wprowadzenia zamawiającego w błąd lub nastąpiło to w wyniku jego niedbalstwa.

W kwestii nieprawdziwych informacji i podnoszonej przez Odwołującego konieczności zaistnienia i udowodnienia winy umyślnej, warto w tym miejscu wskazać na stanowisko, jakie zajął Sąd Unii Europejskiej w wyroku z 26 września 2014 r. w połączonych sprawach T-91/12 i T-280/12 (Flying Holding NV z siedzibą w Wilrijk, Flying Group Lux SA z siedzibą w Luksemburgu, Flying Service NV z siedzibą w Deurne przeciwko Komisji Europejskiej. Komisja Europejska w prowadzonym na postawie rozporządzenia Rady (WE, Euratom) nr 1605/2002 z dnia 25 czerwca 2002 r. w sprawie rozporządzenia finansowego mającego zastosowanie do budżetu ogólnego Wspólnot Europejskich (Dz. U. L 248, s. 1; z późn. zm) wykluczyła tych wykonawców na podstawie 94 lit. b tego rozporządzenia. Przepis ten stanowi, że nie udziela się zamówienia kandydatom, którzy w związku z procedurą udzielania zamówień są winni złożenia nieprawdziwych oświadczeń przy dostarczaniu informacji wymaganych przez instytucję zamawiającą w celu dopuszczenia do udziału w procedurze udzielania zamówień lub nie dostarczyli tych informacji. Sąd stwierdził, że w przypadku gdy, tak jak w rozstrzyganej sprawie, wykryte zostaje przekazanie nieprawdziwych danych, Komisja nie ma innego wyboru niż zastosowanie powyższego przepisu, gdyż pojęcie „nieprawdziwe oświadczenia” odnosi się zarówno do oświadczeń umyślnie wprowadzających w błąd jak i tych, które są błędne w wyniku niedbalstwa i po ustaleniu nieprawdziwego charakteru

oświadczeń nie ma potrzeby przeprowadzania analizy uzasadnienia tej nieprawdziwości. (...) Wobec złożenia nieprawdziwych oświadczeń, niezależnie od tego, czy doszło do tego w sposób umyślny czy też wskutek niedbalstwa skarżących, Komisja nie miała innego wyboru niż zastosowanie art. 94 lit. b) rozporządzenia finansowego... (por. pkt 75 i 119 wyroku).

Powyższy wyrok dotyczył przepisu aktu prawnego stosowanego przez Komisję Europejską przy udzielaniu zamówień publicznych, jednak treść przepisu art. 94 lit. b) rozporządzenia finansowego, tak jak art. 45 ust. 2 lit. g) dyrektywy 2004/18/WE, odwołuje się do winy wykonawcy (kandydata) składającego nierzetelne informacje, bez wskazywania na postać tej winy. Wina, o której mowa w obu tych przepisach dotyczących analogicznej podstawy wykluczenia wykonawcy z postępowania, powinna być interpretowana w taki sam sposób.

Powyższe pozwala na przyjęcie, że dla wykluczenia wykonawcy na podstawie art. 24 ust. 2 pkt 3 Pzp, wystarczające jest to, by podanie obiektywnie niezgodnych ze stanem rzeczywistym informacji (a więc informacji nieprawdziwych) wynikało z niedbalstwa wykonawcy. W praktyce wykazanie winy umyślnej wykonawcy jest niezwykle trudne, gdyż wymaga dowodów spoza dokumentacji o udzielenie zamówienia, które potwierdzałyby zamiar wprowadzenia w błąd zamawiającego, czyli że wykonawca wyobrażał sobie taki skutek i tego chciał, ewentualnie na to się godził. Uzyskanie takich dowodów, czy to przez prowadzącego postępowanie, czy też przez konkurenta jest mało prawdopodobne, gdyż wymaga dostępu do wewnętrznych dokumentów wykonawcy, ewentualnie uzyskania zeznań świadków. Natomiast wykonawca z łatwością może uwolnić się od odpowiedzialności oświadczając, że nie miał zamiaru wprowadzenia zamawiającego w błąd, a podanie nieprawdziwej informacji było wynikiem omyłki lub też niesprawdzenia informacji uzyskanej od kogoś innego.

Zupełnie inaczej przedstawia się możliwość przypisania wykonawcy niedbalstwa, czyli niedołożenia należytej staranności przy podawaniu zamawiającemu wprowadzających w błąd informacji. Na podstawie art. 14 Pzp do oceny czynności wykonawcy w postępowaniu o udzielenie zamówienia stosuje się przepisy Kodeksu cywilnego, a zgodnie z art. 355 § 1 kc dłużnik obowiązany jest do staranności ogólnie wymaganej w stosunkach danego rodzaju (należyta staranność). Przypisanie określonej osobie niedbalstwa jest uzasadnione tylko wtedy, gdy osoba ta zachowała się w określonym miejscu i czasie w sposób odbiegający od właściwego dla niej miernika należytej staranności {por. uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z 10 marca 2004 r., sygn. akt IV CK 151/03}. Przy czym wzorzec należytej staranności ma charakter obiektywny i abstrakcyjny, jest ustalany niezależnie od osobistych przymiotów i cech konkretnej osoby, a jednocześnie na poziomie obowiązków dających się wyegzekwować w świetle ogólnego doświadczenia życiowego oraz konkretnych okoliczności {por. uzasadnienie wyroku Sądu

Najwyższego z 23 października 2003 r., sygn. akt V CK 311/02}. Dodatkowo w stosunku do profesjonalistów miernik ten ulega podwyższeniu, gdyż art. 355 § 2 kc precyzuje, że należyta staranność dłużnika w zakresie prowadzonej przez niego działalności gospodarczej określa się przy uwzględnieniu zawodowego charakteru tej działalności. Za takiego profesjonalistę należy również uznać, co do zasady, wykonawcę ubiegającego się o udzielenie zamówienia publicznego. Należyta staranność profesjonalisty nakłada na wykonawcę, który składa ofertę, dokumenty i oświadczenia we własnym imieniu, aby upewnił się, czy deklarowany w nich stan rzeczy odpowiada rzeczywistości. Powyższe stanowisko Izba szczegółowo przedstawiła w wyroku z dnia 11 lutego 2015 r., sygn. akt KIO 177/15.

W ocenie Izby, w niniejszej sprawie zaistniały przesłanki do zastosowania ww. przepisów w odniesieniu do Odwołującego i złożonego przez Odwołującego w treści oferty oświadczenia o posiadaniu odpowiedniej do przedmiotu zamówienia bazy magazynowo – transportowej, wyposażonej zgodnie z zapisami rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 11 stycznia 2013 r. W niniejszej sprawie, o ile brak jest dowodów na winę umyślną, to wykonawcy można z pewnością przypisać rażące niedbalstwo.”

[pełny tekst orzeczenia](#)

Wyrok KIO z dnia 25 stycznia 2016 r. sygn. akt: KIO 28/16 – rażąco niska cena

„Orzecznictwo Izby odnoszące się do badania kwestii rażąco niskiej ceny oferty jest ugruntowane i niezmiennie, zgodnie z treścią przytoczanych wyżej przepisów stoi na stanowisku, że rażąco niską cenę oferty można jedynie ustalić w stosunku do całości przedmiotu zamówienia. Nie zmienia tego faktu okoliczność, że jeżeli cena całkowita oparta jest na jednostkowej cenie za jednorodny przedmiot zamówienia, sprowadzająca cenę całkowitą do porównywalnego zakresu wielkości świadczenia, to badanie składników takiej ceny może odbywać się w stosunku do ceny jednostkowej, gdyż i tak uzyska się porównywalny wynik. W przetargach budowlanych natomiast kosztorys ofertowy składa się z bardzo wielu pozycji cen jednostkowych, dodatkowo z podziałem na kosztorysy branżowe. W żadnym razie nie można było traktować ceny za odcinek - jako ceny jednostkowej, jak chciał odwołujący, gdyż niewątpliwie obejmuje ona wiele pozycji cen jednostkowych. Definicję legalną ceny jednostkowej w przetargach budowlanych zawiera § 1 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 18 maja 2004 r. w sprawie określenia metod i podstaw sporządzenia kosztorysu inwestorskiego (...) (Dz. U. Nr 130, poz. 1389), stanowiąc, że ilekroć jest mowa o cenie jednostkowej należy przez to rozumieć sumę kosztów bezpośredniej robocizny, materiałów i pracy sprzętu oraz kosztów pośrednich i zysku, wyliczoną na jednostkę

Informator Urzędu Zamówień Publicznych nr 1/2016

przedmiarową robót podstawowych. Zbędne było tłumaczenie, zwłaszcza firmom budowlanym, że cena jednostkowa odnosi się do pojedynczej jednostki przedmiarowej (...).

Wykonawca był zobowiązany wszystkie koszty, które będą konieczne do pełnego zrealizowania robót zgodnie z wymaganiami zamawiającego uwzględnić i ująć w cenie całkowitej oferty wraz z przyjętym zyskiem, skalkulować ryzyko kontraktowe w przyjętej rezerwie ceny. W warunkach tego zamówienia przystępujący konsorcjum X. nawet nie miał obowiązku, aby cenę za wszystkie odcinki bez wyjątku wyznaczać na rentownym poziomie. Wewnętrzna kalkulacja ceny oferty jest sprawą wykonawcy i jego decyzji w tym zakresie. Za niedopuszczalne uznaje się jedynie subsydiowanie skrośne, tzn. pokrywanie kosztów ceny oferty o nierynkowym charakterze (dumpingowej) z innej działalności danego przedsiębiorcy, a nie z ceny umownej za dany kontrakt. Skoro cena w przedmiotowym postępowaniu ma charakter ryczałtowy, to przedstawione elementy kalkulacyjne (za odcinki) nie mają charakteru wiążącego i w trakcie realizacji zamówienia wykonawca może je modyfikować w sposób przewidziany w harmonogramie rzeczowo-finansowym.

Poprawność dokonanej przez zamawiającego oceny złożonych wyjaśnień przez konsorcjum X dotyczących elementów oferty mających wpływ na wysokość zaoferowanej ceny nie może budzić żadnych wątpliwości, jeżeli się zważy, że wyjaśnienia te miały charakter kompleksowy, bardzo szczegółowy, poparty odpowiednimi przekonującymi dowodami w postaci ofert dostawców materiałów i podwykonawców robót oraz projektantów. Wykonawca przedstawił całkowity kosztorys według przedmiarów zamawiającego (i planowane koszty wg PFU za odcinek 5.2), w którym ujął koszty bezpośrednie robót podstawowych, koszty ogólne, w tym koszty pośrednie budowy, rezerwy oraz zysk kalkulacyjny. Wyjaśnienia konsorcjum X pozostają pełne, spójne, jednoznaczne i weryfikowalne. Wystarczające w tym względzie były dowody złożone w trakcie procedury przetargowej, w oparciu o które zamawiający pozytywnie zweryfikował cenę oferty konsorcjum Budimex, a do tej właśnie czynności może odnosić się postępowanie odwoławcze przed Izbą. Inne dowody złożone przez przystępującego na rozprawie, dodatkowo potwierdziły treść złożonych wyjaśnień.

Ponadto, inne dowody - ceny ofert za porównywalne inwestycje, zwłaszcza przywoływane przez zamawiającego obiekty służby zdrowia, zrealizowane na jego rzecz przez konsorcjum X: budowa (...) w B. oraz (...) w B., gdzie przy porównywalnych zakresach tych inwestycji, zostały one wykonane należycie za najniższe ceny, które zaoferował X., oraz realizowane dla innych odbiorców, w nawiązaniu z zanotowanymi cenami rynkowymi dla danego regionu Kujawsko-Pomorskiego, publikowanymi przez SEKOCENBUD w kategorii budynki obiektów szpitalnych,

poświadczają realność, rzetelność ceny oferty konsorcjum X. i możliwość prawidłowego wykonania zamówienia za zaoferowaną cenę.

Przystępujący sprostował obowiązkowi nałożonemu art. 90 ust. 2. Pzp i wykazał, że jego oferta nie zawiera rażąco niskiej ceny w stosunku do przedmiotu zamówienia. Zaoferowana cena jest wyrazem indywidualnych możliwości wykonawcy, jego potencjału, doświadczenia, metod organizacyjnych i kontaktów handlowych.”

[pełny tekst orzeczenia](#)

Wyrok KIO z dnia 8 grudnia 2015 r. KIO 2559/15 – rażąco niska cena, ciężar dowodu

„Odnosząc się do jedyne go dowodu przedłożonego w tej sprawie przez Odwołującego na poparcie swoich zarzutów, tj. sporządzonej Analizy Izba w pierwszej kolejności stwierdziła, że owa Analiza ma charakter dokumentu prywatnego, a więc może jedynie potwierdzać, że określona osoba ją sporządzająca ma określony podgląd i ocenę konkretnej sytuacji wskazywanej w przedłożonej Analizie. (...)

Przedłożona Analiza nie może też w żaden sposób podważać wyjaśnień, które zostały złożone przez Przystępującego w trakcie czynności badania i oceny ofert na wezwanie Zamawiającego. Biorąc zatem pod uwagę zasadę wynikającą z art. 190 ust. 1a ustawy Pzp Izba uznała, że złożone przez Przystępującego wyjaśnienia stanowią wystarczający dowód potwierdzający, że oferta tego wykonawcy nie zawiera rażąco niskiej ceny.

Niezależnie od powyższego należy zwrócić uwagę, że szczególna zasada ciężaru dowodowego przy ocenie przez Izbę zarzutów dotyczących zaoferowania rażąco niskiej ceny, wynikająca z przywołanego przepisu art. 190 ust. 1a ustawy Pzp, nie może prowadzić do pominięcia przez Izbę przy ocenie zarzutów odwołania podstawowej zasady dotyczącej ciężaru dowodowego, którą rządzi się postępowanie odwoławcze, tj. zasady wynikającej z art. 190 ust. 1 ustawy Pzp. Przepis ten wskazuje, że strony i uczestnicy postępowania odwoławczego są obowiązani wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne. W świetle tej zasady zatem Odwołujący, podnosząc zarzut rażąco niskiej ceny w ofercie Przystępującego, powinien - dla poparcia podniesionych zarzutów - wskazać określone dowody lub choćby uprawdopodobnić okoliczności, które stoją u podstaw podniesionych w odwołaniu zarzutów. Powyższemu obowiązkowi Odwołujący – zdaniem Izby - nie sprostował. Na poparcie swoich zarzutów Odwołujący, tak w treści odwołania, jak i w złożonym piśmie procesowym oraz w toku rozprawy, nie przywołał żadnych dowodów – oprócz przywołanej powyżej Analizy, podnosząc w sposób enigmatyczny

kilka ogólnych tez i generalnych okoliczności, które nie mogą podważać wyjaśnień i załączonych do nich dowodów, złożonych przez Przystępującego Zamawiającemu.

Izba nie uznała także za wiarygodną i przesadzającą o potwierdzeniu się zarzutów odwołania okoliczności, na którą wskazywał Odwołujący w złożonym piśmie procesowym, że z początkiem listopada 2015 r. część przedsiębiorstwa grupy A. została przejęta przez amerykańską grupę G. E., co ma rzekomo wpływać radykalnie na sytuację Przystępującego i może czynić realizację zamówienia za wskazaną w ofercie tego wykonawcy cenę, nierealnym. Oferta złożona przez Przystępującego została złożona w postępowaniu, na określonym etapie, w terminie na składanie ofert, w konkretnych warunkach i wykonawca jest nią związany. Ewentualne zdarzenia następujące po otwarciu ofert, w tym sytuacja rynkowa wykonawcy, jego ewentualne zmiany w strukturze właścicielskiej, nie mają znaczenia dla ważności oferty złożonej Zamawiającemu, a w żadnej mierze nie mogą potwierdzać zarzutu rażąco niskiej ceny, w szczególności, że są to niczym nie poparte wyłącznie przypuszczenia Odwołującego.”

[pełny tekst orzeczenia](#)

Wyrok z dnia 18 grudnia 2015 r. sygn. akt: KIO 2661/15 – brak legitymacji do wniesienia odwołania

„Reasumując stwierdzić należy, że Odwołujący nie dokonując uzupełnienia żądanej przez Zamawiającego koncesji, wobec niezakwestionowania treści wezwania Zamawiającego, doprowadził do skutecznego wykluczenia go z postępowania, tym bardziej, że wnosząc odwołanie wobec rzeczonyj czynności w ostateczności zrezygnował z jej kontroli, podejmując decyzję w toku postępowania odwoławczego, sygn. akt: KIO 2346/15, o cofnięciu odwołania. Tym samym czynność wykluczenia Odwołującego z postępowania, zakomunikowana pismem z dnia (...) stała się „ostateczna” i nie mogła być po raz kolejny kwestionowana, nie tylko z powodu tożsamości substratu zaskarżenia, ale przede wszystkim z tej przyczyny, że Odwołujący będąc skutecznie wykluczony nie mógł wnieść odwołania wobec utraty statusu wykonawcy w przedmiotowym postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego. Zaś brak przymiotu wykonawcy, w świetle przepisu art. 179 ust. 1 ustawy Pzp, stanowi jednocześnie o braku legitymacji czynnej do wniesienia odwołania.

Na uwagę zasługuje fakt, że Odwołujący na skutek własnych zaniechań i działań doprowadził do usankcjonowania decyzji Zamawiającego w przedmiocie wykluczenia go z postępowania o udzielenie zamówienia publicznego na wcześniejszym etapie. Oznacza to, że szkody w tym postępowaniu ponieść nie może, bowiem nie mając statusu wykonawcy nie jest możliwe udzielenie

mu zamówienia. Zatem, nawet gdyby rozstrzygnięcie przedmiotowego odwołania byłoby dla Odwołującego korzystne to uzyskanie zamówienia przez pomiot niebędący wykonawcą nie jest możliwe (art. 7 ust. 3 ustawy Pzp), a to jednoznacznie przesądza o braku legitymacji czynnej do wniesienia odwołania.”

[pełny tekst orzeczenia](#)

Wyrok z dnia 1 lutego 2016 r. sygn. akt: KIO 44/16, KIO 46/16 - interes przystępującego

„Izba na posiedzeniu oddaliła opozycję uznając, iż wspólny w obu odwołaniach zarzut naruszenia art. 93 ust. 1 pkt 4 Ustawy i żądanie unieważnienia decyzji o unieważnieniu postępowania nie pozbawia interesu Konsorcjum w oddaleniu odwołania E., w którym dodatkowo kwestionowana jest decyzja o odrzuceniu tej oferty na podstawie art. 89 ust. 1 pkt 4 Ustawy. Wprawdzie obaj odwołujący kwestionują czynność unieważnienia postępowania, to okoliczności faktyczne z jakich wywodzą wnioski o naruszeniu przepisów Ustawy nie są zbieżne, co powoduje, iż każdy z zarzutów oceniany musi być niezależnie. Istotną z punktu badania interesu Konsorcjum w oddaleniu odwołania E. jest okoliczność uznania przez Zamawiającego drugiego z zarzutów Odwołującego dotyczącego oceny oferty wykonawcy, jako zawierającej rażąco niską cenę. Konsekwencją uznania przez Zamawiającego w całości zarzutów z odwołania sygn. 44/16 byłoby nie tylko unieważnienie unieważnienia postępowania, ale przede wszystkim przywrócenie do oceny oferty E. obecnie odrzuconej na podstawie art. 89 ust. 1 pkt 4 Ustawy. Konsorcjum, które przystąpiło do tego postępowania odwoławczego po stronie Zamawiającego nie mogłoby następnie skutecznie podnosić zarzutu rażąco niskiej ceny w ofercie E. w drodze odwołania na powtórzoną czynność oceny ofert, które na podstawie art. 189 ust. 1 pkt 5 Ustawy podlegałyby odrzuceniu. Jedynie na obecnym etapie postępowania, tj. jako uczestnik postępowania odwoławczego przystępujący po stronie Zamawiającego może w drodze sprzeciwu doprowadzić do weryfikacji przez Izbę oferty Odwołującego E. pod kątem ustalenie, czy cena jaką zaoferował ten wykonawca nie jest rażąco niską w stosunku do przedmiotu zamówienia i na tej podstawie podlega odrzuceniu. W świetle tych okoliczności nie mogło znaleźć uznania twierdzenie Odwołującego E., iż Konsorcjum nie ma interesu w uzyskaniu rozstrzygnięcia na korzyść Zamawiającego, tj. oddalenia odwołania w związku z uznaniem, iż czynność odrzucenia oferty Odwołującego na podstawie art. 89 ust. 1 pkt 4 Ustawy była prawidłowa, co powodowałoby również oddalenie zarzutu naruszenia art. 93 ust. 1 pkt 4 Ustawy uzasadnionego brakiem podstawy do uznania, iż oferta najkorzystniejsza w niniejszym postępowaniu zawierała rażąco niską cenę i podlegała odrzuceniu. Konsorcjum zgłosiło ustnie do protokołu posiedzenia sprzeciw wobec uwzględnienia przez Zamawiającego w

całości zarzutów podniesionych w odwołaniu o sygn. akt KIO 44/16. W związku z powyższym odwołanie na podstawie art. 186 ust. 4 Ustawy podlegało merytorycznej ocenie przez Izbę.”

[pełny tekst orzeczenia](#)

Wyrok z dnia 24 lutego 2016 r. sygn. akt: KIO 183/16 – interes

„Izba stwierdziła, że odwołujący we wniesionym odwołaniu domagał się odrzucenia przez zamawiającego oferty złożonej przez przystępującego L. Zamawiający ocenił zaś ofertę tego przystępującego jako zgodną z SIWZ. W tej sytuacji interes przystępującego L. w rozstrzygnięciu postępowania odwoławczego na korzyść zamawiającego mógł przejawiać się w chęci obrony swej oferty i utrzymania jej statusu jako niepodlegającej odrzuceniu. Wbrew stanowisku odwołującego interes przystępującego L. dotyczył oferty złożonej przez przystępującego w tym postępowaniu. Wreszcie, zgodnie z art. 185 ustawy Pzp, interes ten (w przeciwieństwie do interesu, jaki musi wykazać wnoszący odwołanie w świetle art. 179 ust. 1 Pzp) nie musiał przejawiać się w uzyskaniu danego zamówienia. Wobec powyższego opozycja podlegała oddaleniu.

W dalszej kolejności Izba stwierdziła, że odwołujący nie wykazał posiadania legitymacji do wniesienia odwołania w rozumieniu art. 179 ust. 1 ustawy Pzp co do zarzutów, które dotyczyły oceny oferty złożonej przez przystępującego L. i oceny oferty wykonawcy K. W myśl art. 179 ust 1 ustawy Pzp, środki ochrony prawnej przysługują wykonawcy, jeżeli ma lub miał interes w uzyskaniu danego zamówienia oraz poniósł lub może ponieść szkodę w wyniku naruszenia przez zamawiającego przepisów ustawy.

Nie było sporne pomiędzy stronami, że odwołujący złożył niepodlegającą odrzuceniu ofertę, która w świetle kryteriów oceny ofert okazała się ofertą korzystniejszą od oferty przystępującego L. i oferty wykonawcy K. Oferta odwołującego została sklasyfikowana na miejscu drugim, oferta wykonawcy L. – na miejscu trzecim, zaś oferta wykonawcy K. – na miejscu czwartym. W tej sytuacji wszelkie zarzuty i wnioski kierowane w odniesieniu do oceny ofert wykonawców, którzy złożyli oferty mniej korzystne, nie rzutują na sytuację odwołującego w sposób, który mógłby spowodować naruszenie lub zagrożenie jego interesu w uzyskaniu tego konkretnego zamówienia i skutkować poniesieniem lub możliwością poniesienia szkody. Odrzucenie bądź zaniechanie odrzucenia oferty złożonej przez przystępującego L. jak i oferty złożonej przez wykonawcę K., które oferty okazały się mniej korzystne od oferty odwołującego, pozostaje dla niego indyferentne. Okoliczność, czy wykonawcy którzy złożyli oferty mniej korzystne od oferty odwołującego pozostaną w postępowaniu, nie wpływa na możliwość uzyskania przez odwołującego zamówienia. Ponadto ewentualne naruszenia ustawy przez zamawiającego popełnione podczas oceny tych ofert

pozostają bez związku ze szkodą, jaką może ponieść odwołujący nie uzyskując zamówienia publicznego. Skutkiem niewykazania legitymacji jest konieczność oddalenia zarzutów bez merytorycznego ich rozpoznania. Biorąc powyższe pod uwagę, Izba oddaliła odwołanie w części dotyczącej zarzutów odnoszących się do oceny oferty przystępującego L. i wykonawcy K.”

[pełny tekst orzeczenia](#)

Wyrok z dnia 30 marca 2016 r. sygn. akt: KIO 388/16 - forma gwarancji ubezpieczeniowej

„Punktem wyjścia dla dalszych rozważań należy uczynić stwierdzenie, że gwarancja ubezpieczeniowa, poza wskazaniem w przepisach ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, że jej udzielenie (zawieranie umów gwarancji) stanowi czynność ubezpieczeniową (vide art. 4 ust. 7 pkt 1 przywołanego aktu normatywnego), stanowiącą przejaw działalności ubezpieczeniowej (art. 4 ust. 1), nie została uregulowana ani w przepisach K.c., ani w Pzp. W konsekwencji Odwołujący trafnie zauważył, że nie przewidziano dla niej formy pisemnej, którą przyjęło się jednak stosować w praktyce.

Wspomniana praktyka wystawiania gwarancji w formie pisemnej ma na gruncie zamówień publicznych doniosłe znaczenie nie tylko z uwagi na statuowaną przepisem art. 9 ust. 1 Pzp zasadę pisemności postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, ale ze względu na rolę samego wadium w takim postępowaniu. Ma ono zabezpieczać interesy zamawiającego przed ogólnie pojętymi nierzetelnymi wykonawcami, wobec czego zarówno treść dokumentów składanych na dowód wniesienia wadium, jak również ich forma nie mogą budzić wątpliwości. Innymi słowy – wniesienie wadium pozostawać musi poza sferą domniemań dotyczących jego skuteczności. Należy mieć również na uwadze, że zachowanie formy pisemnej dokumentu stanowiącego potwierdzenie wniesienia wadium sprzyja pewności obrotu, zważywszy zwłaszcza na okoliczność, że zamawiający nie jest stroną umowy, której zawarcie dokument gwarancji ma potwierdzać, a jedynie podmiotem uprawnionym z tego dokumentu. W konsekwencji postanowienia SIWZ często wskazują na obowiązek załączenia do ofert oryginałów dokumentów wadialnych, czemu w przedmiotowej sprawie Zamawiający dał wyraz w Rozdziale VIII ust. 3 SIWZ.

Przenosząc dotychczasowe rozważania na grunt rozpoznawanej sprawy skład orzekający uznał, że Odwołujący uchybił obowiązkowi skutecznego wniesienia wadium do upływu terminu składania ofert, bowiem – wbrew wyraźnemu wymogowi SIWZ – nie złożył oryginału tego dokumentu. W istocie, w ocenie Izby, trudno w ogóle nazwać załączoną do oferty gwarancję ubezpieczeniową nr (...) z dnia (...) dokumentem. Bardziej właściwe byłoby określenie „projekt dokumentu”, ponieważ

– jak trafnie wskazywał Zamawiający – pojęcie dokumentu co do zasady związane jest z własnoręcznym podpisem, którego na gwarancji nie złożono.”

[pełny tekst orzeczenia](#)

Wyrok z dnia 23 marca 2016 r. sygn. akt: KIO 369/16 – gwarancja 20 i 99 letnia

„W ocenie Izby, biorąc pod uwagę, że przedmiotem niniejszego zamówienia są regały przesuwne zasilane elektrycznie, gdzie sterowanie regałami miało zostać zapewnione za pomocą panelu dotykowego, działania wybranego Wykonawcy (Przystępującego) oraz wykonawcy B. polegające na zaoferowaniu stuletniego i dwudziestoletniego okresu gwarancji na całość konstrukcji, nosiły znamiona czynu nieuczciwej konkurencji, o którym mowa w art. 3 ust. 1 ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji. Biorąc pod uwagę ustalone przez Zamawiającego w postępowaniu kryteria oceny ofert, gdzie za wskazanie jak najdłuższego okresu gwarancji można było uzyskać aż 40 na 100 możliwych punktów, zachowania wykonawców nie można oceniać z innej perspektywy, jak tylko zamiarem sztucznego zawyżenia własnej punktacji. Sztuczne wydłużenie „okres gwarancji” należy pochytywać za działanie uniemożliwiające lub znacznie utrudniające uzyskanie zamówienia innym wykonawcom, którzy zdecydowali się udzielić gwarancji na realny i adekwatny do przedmiotu zamówienia okres. Należy bowiem zauważyć, że zasady wiedzy i doświadczenia życiowego nakazują przyjąć, iż cykl życia urządzeń elektronicznych, w które mają być wyposażone regały jest znacząco krótszy niż sto lub nawet dwadzieścia lat (co potwierdzają również okresy gwarancji zaoferowane przez innych wykonawców biorących udział w postępowaniu). Aby stwierdzić powyższe, nie było konieczne uwzględnienie wniosku dowodowego Odwołującego o powołanie biegłego. Stwierdzenie prawdziwości takiej tezy nie wymaga wiadomości specjalnych i możliwe jest do ustalenia przez skład orzekający Izby, przy uwzględnieniu wiedzy powszechnie dostępnej i własnego doświadczenia życiowego. Sformułowany wniosek dowodowy nie był pełny, brakowało w nim określenia specjalności dziedziny, z której należałoby zasięgnąć wiedzy biegłego. Choć w ostateczności Odwołujący cofnął przedmiotowy wniosek, to uznać należało, że został on zgłoszonym celem przedłużenia postępowania odwoławczego.”

[pełny tekst orzeczenia](#)

Wyrok SO w Katowicach z dnia 1 lutego 2016 r. sygn. akt: XIX Ga 935/15 – błąd w obliczeniu ceny, stawka podatku VAT

[tekst orzeczenia](#)

Wyrok SO w Warszawie z dnia 20 stycznia 2016 r. sygn. akt: XXIII Ga 1875/15 – ocena ofert – kryteria

[tekst orzeczenia](#)

Wyrok SO w Warszawie z dnia 15 stycznia 2016 r. sygn. akt: XXVII 1826/16 – czyn nieuczciwej konkurencji

[tekst orzeczenia](#)

Wyrok SO w Warszawie z dnia 14 stycznia 2016 r, sygn. akt: XXIII Ga 1990/15 – oferta niezgodna z SIWZ, rażąco niska cena

[tekst orzeczenia](#)

ANALIZY SYSTEMOWE

NR 3/2016

Biuletyn Informacyjny Urzędu Zamówień Publicznych 01.01.2016 – 31.03.2016

I. Rynek zamówień publicznych

Liczba opublikowanych ogłoszeń

Rodzaj ogłoszenia	Miejsce publikacji		RAZEM
	BZP	TED	
O zamówieniu	23 110	4 304	27 414
O zamówieniu w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa / na podwykonawstwo	16	39	55
O udzieleniu zamówienia	21 675	4 783	26 458
O konkursie	18	2	20
O wynikach konkursu	15	38	53
O zmianie ogłoszenia	7 518	2 679*	10 197
O koncesji na usługi / roboty budowlane	9	3	12
O zamiarze zawarcia umowy	776	190	966
Informacyjne o planowanych zamówieniach	-	213	213
O profilu nabywcy	-	4	4
RAZEM	53 137	12 255	65 392

* - ogłoszenia dotyczące sprostowania

Postępowania wszczęte według rodzaju zamówienia

Rodzaj zamówienia	BZP	TED	Ogółem
Roboty budowlane	30,19%	5,21%	26,24%
Dostawy	38,13%	56,79%	41,08%
Usługi	31,68%	38,00%	32,68%

Postępowania wszczęte według trybu postępowania

Tryb	BZP	TED	Ogółem
Przetarg nieograniczony	99,23%	95,99%	98,71%
Przetarg ograniczony	0,49%	3,46%	0,96%
Negocjacje z ogłoszeniem	0,05%	0,46%	0,13%
Dialog konkurencyjny	0,02%	0,09%	0,03%
Licytacja elektroniczna	0,21%	-	0,17%

Kryteria oceny ofert – BZP

(zamówienia powyżej wartości określonych w art. 4 pkt 8, 8a – 8d ustawy Pzp ale poniżej progów UE)

Kryterium	Odsetek postępowań			
	roboty budowlane	dostawy	usługi	Ogółem
Cena jako jedyne kryterium	2%	17%	8%	9%
Cena i inne kryteria	98%	83%	92%	91%

Kryteria oceny ofert – TED

(zamówienia o wartości powyżej progów UE)

Kryterium	Odsetek postępowań			
	roboty budowlane	dostawy	usługi	Ogółem
Cena jako jedyne kryterium	9%	10%	8%	9%
Cena i inne kryteria	91%	90%	92%	91%

Postępowania, w których przewidziano zaliczkowanie

(zamówienia powyżej wartości określonych w art. 4 pkt 8, 8a – 8d ustawy Pzp ale poniżej progów UE)

Rodzaj zamówienia	Liczba postępowań	Odsetek
Roboty budowlane	42	0,60%
Dostawy	15	0,17%
Usługi	20	0,27%
Razem	77	0,33%

Postępowania, w których zamawiający zastrzegł, że o udzielenie zamówienia mogą ubiegać się wyłącznie wykonawcy, u których ponad 50% zatrudnionych stanowią osoby niepełnosprawne

(zamówienia powyżej wartości określonych w art. 4 pkt 8, 8a – 8d ustawy Pzp ale poniżej progów UE)

Rodzaj zamówienia	Liczba postępowań	Odsetek
Roboty budowlane	1	0,01%
Dostawy	6	0,07%
Usługi	29	0,40%
Razem	36	0,16%

Postępowania, w których przewidziano unieważnienie postępowania w przypadku nie przyznania środków pochodzących z budżetu UE i in.

(zamówienia powyżej wartości określonych w art. 4 pkt 8, 8a – 8d ustawy Pzp ale poniżej progów UE)

Rodzaj zamówienia	Liczba postępowań	Odsetek
Roboty budowlane	127	1,82%
Dostawy	78	0,88%
Usługi	143	1,95%
Razem	348	1,50%

Postępowania, w których przewidziano istotne zmiany postanowień zawartej umowy w stosunku do treści oferty

(zamówienia powyżej wartości określonych w art. 4 pkt 8, 8a – 8d ustawy Pzp ale poniżej progów UE)

Rodzaj zamówienia	Liczba postępowań	Odsetek
Roboty budowlane	6 001	85,95%
Dostawy	6 018	68,24%
Usługi	5 498	75,06%
Razem	17 517	75,75%

Postępowania, w których przed wszczęciem postępowania o udzielenie zamówienia przeprowadzono dialog techniczny

(zamówienia powyżej wartości określonych w art. 4 pkt 8, 8a – 8d ustawy Pzp ale poniżej progów UE)

Rodzaj zamówienia	Liczba postępowań	Odsetek
Roboty budowlane	8	0,11%
Dostawy	13	0,15%
Usługi	11	0,15%
Razem	32	0,14%

Zamówienia udzielone według rodzaju zamówienia

Rodzaj zamówienia	BZP	TED	Ogółem
Roboty budowlane	18,35%	3,20%	15,61%
Dostawy	41,32%	46,60%	42,28%
Usługi	40,33%	50,20%	42,11%

Zamówienia udzielone według trybu postępowania

Tryb	BZP	TED	Ogółem
Przetarg nieograniczony	83,25%	83,90%	83,37%
Przetarg ograniczony	0,36%	3,14%	0,86%
Negocjacje z ogłoszeniem	0,01%	1,21%	0,23%
Negocjacje bez ogłoszenia	0,07%	11,75%*	2,18%
Dialog konkurencyjny	0,01%	0,00%	0,01%
Wolna ręka	13,76%	-	11,28%
Zapytanie o cenę	2,37%	-	1,94%
Licytacja elektroniczna	0,17%	-	0,13%

* - w tym wolna ręka

Wartość udzielonych zamówień*

Wartość zamówień	7,019 mld zł
-------------------------	---------------------

Rodzaj zamówienia	Struktura zamówień wg wartości
Roboty budowlane	47%
Dostawy	25%
Usługi	28%

* - wartość określono na podstawie danych z ogłoszeń o udzieleniu zamówienia opublikowanych w Biuletynie Zamówień Publicznych (dotyczących postępowań o wartościach od określonych w art. 4 pkt 8, 8a – 8d ustawy Pzp do progów UE)

Ogłoszenia o zamówieniu z ogłoszeniami o udzieleniu zamówienia

(zamówienia powyżej wartości określonych w art. 4 pkt 8, 8a – 8d ustawy Pzp ale poniżej progów UE)

Okres	Liczba ogłoszeń o zamówieniu	Liczba ogłoszeń o zamówieniu, do których opublikowano ogłoszenie o udzieleniu zamówienia	Odsetek
I poł. 2015	55 763	47 799	84,72%
rok 2015	115 946	97 889	84,43%
styczeń 2016	5 658	4 545	80,33%

Średnia liczba ofert składanych i odrzucanych

(zamówienia powyżej wartości określonych w art. 4 pkt 8, 8a – 8d ustawy Pzp ale poniżej progów UE)

Rodzaj zamówienia	Liczba ofert	
	składanych	odrzuconych
Roboty budowlane	5,93	2,38
Dostawy	2,32	1,48
Usługi	2,74	1,64
Średnio	2,82	1,73

Zamówienia udzielone według województw

(zamówienia powyżej wartości określonych w art. 4 pkt 8, 8a – 8d ustawy Pzp ale poniżej progów UE)

Województwo	Odsetek liczby	Odsetek wartości
dolnośląskie	8%	9%
kujawsko-pomorskie	5%	5%
lubelskie	5%	4%
lubuskie	2%	2%
łódzkie	6%	5%
małopolskie	9%	8%
mazowieckie	18%	18%
opolskie	2%	3%
podkarpackie	5%	4%
podlaskie	3%	3%

Informator Urzędu Zamówień Publicznych nr 1/2016

Województwo	Odsetek liczby	Odsetek wartości
pomorskie	6%	5%
śląskie	11%	11%
świętokrzyskie	3%	3%
warmińsko-mazurskie	4%	7%
wielkopolskie	9%	9%
zachodniopomorskie	5%	5%

Średni czas trwania postępowań

(zamówienia powyżej wartości określonych w art. 4 pkt 8, 8a – 8d ustawy Pzp ale poniżej progów UE)

Rodzaj zamówienia	2015	2016
Roboty budowlane	39 dni	44 dni
Dostawy	34 dni	33 dni
Usługi	34 dni	32 dni
Średnio	35 dni	33 dni

Procentowa wartość udzielanych zamówień według kategorii zamawiających

(zamówienia powyżej wartości określonych w art. 4 pkt 8, 8a – 8d ustawy Pzp ale poniżej progów UE)

Kategorie zamawiających	% wartości
Administracja rządowa centralna	3,92%
Administracja rządowa terenowa	1,42%
Administracja samorządowa	44,80%
Instytucja ubezpieczenia społecznego i zdrowotnego	0,13%
Organ kontroli państwowej lub ochrony prawa, sąd lub trybunał	0,83%
Uczelnie publiczne	4,87%
Podmiot prawa publicznego	10,19%
Samodzielny publiczny zakład opieki zdrowotnej	12,62%
Inny	21,23%

Procent liczby udzielanych zamówień według kategorii zamawiających

(zamówienia powyżej wartości określonych w art. 4 pkt 8, 8a – 8d ustawy Pzp)

Kategorie zamawiających	Udział
Administracja rządowa centralna	2,17%
Administracja rządowa terenowa	2,31%
Administracja samorządowa	36,58%
Instytucja ubezpieczenia społecznego i zdrowotnego	0,15%

Informator Urzędu Zamówień Publicznych nr 1/2016

Kategorie zamawiających	Udział
Organ kontroli państwowej lub ochrony prawa, sąd lub trybunał	0,96%
Uczelnie publiczne	6,05%
Podmiot prawa publicznego w tym Samodzielny publiczny zakład opieki zdrowotnej	23,71%
Zamawiający sektorowy	2,41%
Inny	25,65%

Rodzaj udzielanych zamówień według kategorii zamawiających
(zamówienia powyżej wartości określonych w art. 4 pkt 8, 8a – 8d ustawy Pzp)

Kategorie zamawiających	Udział procentowy		
	roboty budowlane	dostawy	usługi
Administracja rządowa centralna	13,22%	25,74%	61,04%
Administracja rządowa terenowa	8,50%	39,87%	51,63%
Administracja samorządowa	27,74%	20,49%	51,77%
Instytucja ubezpieczenia społecznego i zdrowotnego	4,88%	34,15%	60,98%
Organ kontroli państwowej lub ochrony prawa, sąd lub trybunał	5,49%	27,45%	67,06%
Uczelnie publiczne	11,69%	57,69%	30,63%
Podmiot prawa publicznego w tym Samodzielny publiczny zakład opieki zdrowotnej	5,88%	68,69%	25,43%
Zamawiający sektorowy	6,91%	44,58%	48,51%
Inny	10,33%	47,28%	42,39%

Struktura procentowa trybów udzielania zamówień według kategorii zamawiających

(zamówienia powyżej wartości określonych w art. 4 pkt 8, 8a – 8d ustawy Pzp ale poniżej progów UE)

Kategorie zamawiających	Tryb [%]							
	PN	PO	NO	NB	DK	WR	ZC	LE
Administracja rządowa centralna	69,32	0,28	0,00	0,00	0,00	28,13	1,70	0,57
Administracja rządowa terenowa	75,40	0,20	0,00	0,00	0,00	19,44	4,37	0,60
Administracja samorządowa	82,73	0,22	0,02	0,07	0,01	14,84	1,88	0,23
Instytucja ubezpieczenia społecznego i zdrowotnego	90,24	0,00	0,00	0,00	0,00	7,32	2,44	0,00
Organ kontroli państwowej lub ochrony prawa, sąd	65,49	0,78	0,00	1,18	0,00	14,51	18,04	0,00

Informator Urzędu Zamówień Publicznych nr 1/2016

Kategorie zamawiających	Tryb [%]							
	PN	PO	NO	NB	DK	WR	ZC	LE
lub trybunał								
Uczelnie publiczne	84,69	0,19	0,00	0,00	0,00	11,56	3,44	0,13
Podmiot prawa publicznego	85,56	1,53	0,00	0,00	0,00	11,60	0,90	0,42
Samodzielny publiczny zakład opieki zdrowotnej	91,15	0,03	0,00	0,12	0,00	8,23	0,47	0,00
Inny	80,28	0,56	0,00	0,06	0,00	15,37	3,68	0,04

Liczba zamówień udzielonych polskim wykonawcom na rynkach innych państw członkowskich UE z uwzględnieniem wartości tych zamówień*

Państwo	Liczba kontraktów	Rodzaj zamówienia	Równowartość w EUR
Czechy	4	2 x dostawy 2 x usługi	6 676 881 EUR
Francja	1	1 x dostawy	1 553 392 EUR
Grecja	2	2 x usługi	348 551 EUR
Holandia	1	1 x dostawy	brak danych
Luksemburg	3	3 x usługi	4 972 950 EUR
Litwa	1	1 x roboty budowlane	11 010 683 EUR
Niemcy	4	1 x dostawy 1 x usługi 2 x konkurs	brak danych
Portugalia	1	1 x usługi	1 500 000 EUR
Wielka Brytania	1	1 x usługi	546 687 EUR
Włochy	2	2 x dostawy	69 638 000 EUR
Razem	20	1 x roboty budowlane 7 x dostawy 10 x usługi 2 x konkurs	96 247 144 EUR

* - dane na podstawie ogłoszeń o udzieleniu zamówienia zamieszczonych w Dzienniku Urzędowym UE (strona internetowa TED)

Informator Urzędu Zamówień Publicznych nr 1/2016

Liczba zamówień udzielonych przez polskich zamawiających wykonawcom zagranicznym z uwzględnieniem wartości tych zamówień*

Państwo	Rodzaj zamówienia – liczba kontraktów, wartości kontraktów [w PLN]								Razem	
	roboty budowlane		dostawy		usługi		konkurs			
Austria			3	10 240 993					3	10 240 993
Belgia			11	3 558 670					11	3 558 670
Chiny	2	109 500 000							2	109 500 000
Czechy	1	154 675 492	13	99 402 119	3	3 485 603			17	257 563 214
Cypr			3	13 497 000					3	13 497 000
Dania			2	10 553 709	2	23 494 019			4	34 047 728
Estonia					1	169 387 695			1	169 387 695
Finlandia	1	38 547 499	2	10 324 064					3	48 871 563
Francja			6	6 579 863	1	341 325			7	6 921 188
Hiszpania	3	476 106 029			4	19 604 103	1	8 103	8	495 718 235
Holandia			8	4 380 812	3	259 733 434			11	264 114 246
Irlandia			52	3 717 084	1	2 422 519			53	6 139 603
Izrael					1	459 239			1	459 239
Kanada			1	b.d.					1	b.d.
Litwa			1	1 696 500					1	1 696 500
Niemcy	1	6 720 000	16	9 494 445	3	29 555 320			20	45 769 765
Słowacja			2	4 522 498					2	4 522 498
Szwajcaria			9	6 152 125					9	6 152 125
Szwecja			1	30 794 409					1	30 794 409
USA			1	734 400	4	63 277 008			5	64 011 408
Wielka Brytania			51	6 709 506	8	23 446 059			59	30 155 565
Włochy	1	7 490 633	10	5 471 696	1	b.d.			12	12 962 329
Razem	9	793 039 653	192	227 829 894	32	595 206 324	1	8 103	234	1 616 083 974

* - dane na podstawie ogłoszeń o udzieleniu zamówienia zamieszczonych w Dzienniku Urzędowym UE (strona internetowa TED)

II. Kontrola udzielania zamówień publicznych

Kontrole uprzednie

Kontrole	Liczba	
Wszczęte	18	
Zakończone	20	
Wyniki kontroli	Liczba	Struktura procentowa
Odstąpiono od kontroli	0	0%
Nie stwierdzono naruszeń	15	75%
Stwierdzono naruszenia	5	25%
w tym:		
zalecenie unieważnienia	0	0%
zalecenie usunięcia naruszeń	1	20%
naruszenia formalne (bez zaleceń)	4	80%

Kontrole doraźne

Kontrole	Liczba	
Wszczęte	39	
Zakończone	23	
Wyniki kontroli	Liczba	Struktura procentowa
Brak naruszeń	1	4%
Stwierdzono naruszenia	22	96%
W tym: zawiadomienie RDFP	3	-

Kontrole doraźne zawiadomień

(kontrola wyboru trybu udzielenia zamówienia na podstawie zawiadomień kierowanych do Prezesa UZP w związku z art. 62 ust. 2 i art. 67 ust. 2 ustawy Pzp)

Kontrole	Liczba	
Wszczęte	10	
Zakończone	1	
Wyniki kontroli	Liczba	Struktura procentowa
Nie stosuje się ustawy	0	0%
Nie stwierdzono naruszeń	0	0%
Stwierdzono naruszenia	1	100%
w tym:		
uchybenia formalne	1	100%
zawiadomienie RDFP	3	-

Postępowania wyjaśniające

Postępowania wyjaśniające	Liczba	
Wszczęte	237	
Zakończone	156	
Wyniki postępowań	Liczba	Struktura procentowa
przekazane do kontroli	52	33%

III. Środki ochrony prawnej

Liczba odwołań i sposób ich rozstrzygnięcia

	Liczba	
Wniesiono ogółem	463	
Rozpatrzone ogółem	537	
Sposób rozpatrzenia	Liczba	Rozkład procentowy
Zwrócone	45	8%
Odrzucone	18	3%
Umorzone postępowanie	86	16%
Umorzone postępowanie – zarzuty uwzględnione przez zamawiającego	78	15%
Oddalone	196	37%
Uwzględnione	114	21%

Odwołania wnoszone w zależności od rodzaju zamówienia

Rodzaj zamówienia	2016 r.	2015 r.
Roboty budowlane	19%	14%
Dostawy	29%	36%
Usługi	52%	50%

Liczba skarg na wyroki Krajowej Izby Odwoławczej wniesionych do sądów

Skargi	2016 r.	2015 r.
Liczba wniesionych skarg	23	52
Odsetek ilości wniesionych skarg w stosunku do liczby rozpatrzonych odwołań	4%	7%

Przygotował:
Departament Informacji, Edukacji i Analiz Systemowych

Zespół redakcyjny Informatora UZP:

Marta Wosiecka   Joanna Orzeł
Renata Dzikowska   Izabela Rzepkowska
Wojciech Michalski   Anna Węclawska
pod kierunkiem Anity Wichniak-Olczak

KONTAKT:

Urząd Zamówień Publicznych
ul. Postępu 17a , 02-676 Warszawa
tel. 458-77-07 fax 458-78-36, informator@uzp.gov.pl